

SAMORZĄD

TYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWOM SAMORZĄDU TERYTORJALNEGO

PRENUMERATA KWARTALNA
10 ZŁOTYCH.

NUMER POJEDYŃCZY 1 ZŁOTY.

KONTO CZEKOWE P. K. O. Nr. 1520

REDAKCJA
WARSZAWA, MARSZAŁKOWSKA 81 a
TELEFON 9-66-06.

ADMINISTRACJA
WARSZAWA, ŚW. KRZYSKA 13 m. 15
TELEFON 5-92-63.

Redakcja rękopisów nadesłanych
nie zwraca.

Ceny ogłoszeń: Wolne miejsce na pierwszej str. okładki lub strona w tekście: 450 zł. — 1/2 str. 225 zł. — 1/4 str. 112 zł. 50 gr. Poza tekstem za stronę: 300 zł. — 1/2 str. 150 zł., 1/4 str. 75 zł. Publikacje bilansów o 50% drożej. Ogłoszenia instytucyj komunalnych (dostarczone bezpośrednio do Administracji) za str. 150 zł. 1/2 str. 75 zł. — 1/4 str. 37,50 zł.

Redaktor — Dr. Maurycy Zdzisław Jaroszyński.

ROK XVI.

WARSZAWA, 7 STYCZNIA 1934 r.

Nr. 1

TREŚĆ Nr. 1. Na progu nowego roku — *M. Jaroszyński*. Przepisy prawne o zaciąganiu pożyczek przez gminy miejskie i powiaty — *S. S.* Sprawy bieżące. Wiadomości gospodarcze. Poradnik. Wydawnictwa nadesłane.

Na progu nowego roku

Rok 1933, a zwłaszcza jego ostatnie miesiące, charakteryzuje spiętrzenie się najważniejszych problemów samorządu terytorjalnego. Jedne z nich rozstrzygnięto już literą prawa i rozpoczęto wprowadzać w życie, inne, zdecydowane w sferze prawa, czekają jeszcze na realizację, inne wreszcie oczekują na rozstrzygnięcie prawne, pozostając jeszcze w sferze dyskusji czy walki.

Przedewszystkiem ustrój. Wydano nową ustawę. Wprowadzanie jej w życie jest w toku. Dokonano wyborów miejskich w Województwach Zachodnich i w znacznej części Województw Południowych. Dokonano wyborów rad gromadzkich i sołtysów w Województwach Centralnych i Wschodnich. Wybory rad gminnych na tych terenach właśnie się odbywają.

Z tego, co już dokonano, najważniejsze są wybory gromadzkie. W układzie sił w samorządzie przybył nowy czynnik: powstała i zorganizowała się nowa jednostka, stojąca najbliższej codziennego życia. Kilkadziesiąt tysięcy obywateli, powołanych do rad gromadzkich, ochoczych do pracy i pragnących zaznaczyć swą aktywność w życiu publicznym — oczekuje na uruchomienie samorządu gromadzkiego.

Bezpośrednio po wyborach gromadzkich miałem okazję zetknąć się z terenem w centrum kraju i na wschodzie. Ku wielkiej swojej radości — tem większej, że najgłębiej przekonany o słuszności sprawy w okresie tworzenia ustawy zaangażowałem się bardzo silnie w walkę o istnienie gromady — stwierdziłem, że na samym dole obywatele przywiązują wielkie znaczenie do uruchomienia gromady, że przewidują dla niej duże pole pracy w rzeczach drobnych wprawdzie, ale społecznie doniosłych, że spodziewają się znaleźć w gromadzie ujście dla nagromadzonej energii społecznej, ujście, którego nie było w stopniu dostatecznym w nazbyt już pod wpływem różnych czynników zszematyzowanym życiu gminy.

W tych warunkach należyte nastawienie pracy gromady z samego początku jej życia w nowej formie organizacyjnej jest rzeczą ogromnej wagi, a wobec dokonania wyborów równocześnie niecierpiącą zwłoki. Do sprawy tej będziemy jeszcze niejednokrotnie powracać. Tu tylko zaznaczę mój pogląd, że gromada jak najrychlej jąć się winna uporządkowania tych licznych spraw miejscowych, które w każdej wsi czekają na inicjatywę, a do których przeprowadzenia niezawsze i niekoniecznie są potrzebne pieniądze.

Uruchomienie gminy zbiorowej i gromady na południu i na zachodzie kraju będzie zadaniem rozpoczętego nowego roku. Sprawa wymaga największej uwagi i pieczołowitości ze strony wszystkich czynników oficjalnych i nieoficjalnych. Od sposobu jej przeprowadzenia będzie bowiem zależało, czy reforma, słuszna w zasadzie, okaże się słuszną również w praktyce.

W życiu samorządu powiatowego oczekujemy w rozpoczętym roku doniosłego faktu: uruchomienia tego samorządu w Małopolsce — po dwudziestoletniej przerwie. Mimo obaw i wątpliwości, jakie się w tej sprawie daje słyszeć, a które zapisać trzeba na rachunek chęci jak najlepszego ukształtowania stosunków, wszyscy samorządowcy niewątpliwie odetchną z ulgą — nareszcie.

Koniec ubiegłego roku postawił na porządku dziennym w całej swojej nagości zawsze aktualną sprawę prawnego uregulowania finansów komunalnych. Projekt, jaki podniesiono, znany dobrze czytelnikom „Samorządu“ z ostatnich numerów, gdyby się stał ustawą, wstrząsnąłby do głębi mniej więcej uregulowanym życiem samorządowym i sprowadziłby spustoszenia, jakie tylko zdziałać może słoń w składzie porcelany. Na szczęście niebezpieczeństwo zostało powstrzymane. Czy na trwałe i czy na długo — trudno przewidzieć. Należy się raczej obawiać, że w tej czy innej formie sprawa

będzie znowu podjęta. Tak głęboko jest w nas zakorzenione przyzwyczajenie do reformowania części zagadnienia bez należytego uwzględnienia związku z całością. Więc trzeba się mieć stale na baczności.

Co do meritum sprawy — niema bodaj samorządowca, któryby istniejące prawo o finansach komunalnych uznawał za zadawalające. Ale finanse komunalne tak ściśle ząębają się o system danin państwowych z jednej strony, z drugiej o przepisy, regulujące zakres działania związków samorządowych, że bez gruntownych reform w jednej i drugiej dziedzinie żadna istotna zmiana w systemie finansów komunalnych przeprowadzić się nie da. Inna natomiast sprawa z ulepszeniem obecnego stanu rzeczy przez uproszczenie techniki podatkowej. Pod tym względem jest do zrobienia wiele, a każda w tym kierunku zmierzająca reforma spotka się ze strony samorządowców nietylko z uznaniem, ale i z czynną pomocą. Byle pod pozorem uproszczeń i usprawnień nie wywoływano nowego chaosu, jak to niestety w roku ubiegłym stało się z nieszczęsną sprawą przekazania egzekucji rządowym władzom skarbowym.

Ze spraw, oddanych przeważnie pieczy samorządu, ze szczególną jaskrawością zarysowała się sprawa drogowa. Przedewszystkiem przez niebezpieczeństwo zupełnej niemal katastrofy, jakie zawisło nad drogami państwowymi wskutek tak daleko posuniętego ścieśnienia kredytów, że nie pozostają one w żadnym stosunku do kosztów najskromniejszego nawet utrzymania. W tej ciężkiej potrzebie samorząd, któremu tak często zarzuca się niesłusznie pewnego rodzaju egoizm, stanął na wysokości zadania: bez względu na prawo i kredyty państwowe i bez względu na swoją skrajną nędzę zajął się drogami państwowymi, byle je uratować od ruiny. Jest to jednakże jedynie chwilowe złagodzenie sytuacji. Dalsze łożenie przez samorząd na drogi państwowe bez nowych dochodów grozi ruiną wszystkim drogom — państwowym i samorządowym. A tak niestety sprawę postawił projekt noweli drogowej, chwilowo odroczony: przeważająca część dróg dotychczas państwowych miałyby się stać, przez przeklasyfikowanie, samorządowymi, czyli dotychczas przez samorząd pobierane dochody, stale kurczące się pod wpływem ogólnych warunków gospodarczych i nieudanych reform — jak przekazanie egzekucji rządowym władzom skarbowym — miałyby obsłużyć drogi samorządowe i państwowe — te ostatnie o wiele w utrzymaniu kosztowniejsze od pierwszych. Byłoby to zażegnywaniem niebezpieczeństwa metodą strusią — przez chowanie głowy w piasek. Tembardziej, że niemal równocześnie inny projekt noweli — ustawy o finansach komunalnych — zmierzał do skasowania opłat drogowych, co byłoby równoznaczne z podcięciem jedynych możliwości prowadzenia jakiejś takiej gospodarki drogowej przez samorząd.

Sprawa drogowa jest tak społecznie doniosłą a równocześnie tak w ostatnich czasach nabrzmiałą, że w najbliższym czasie musi znaleźć zdecydowane rozstrzygnięcie.

Nadmierne zadłużenie samorządu terytor-

jalnego pozostaje zagadnieniem wciąż jeszcze otwartem. Trzeba przyznać, że pewne odprężenie nastąpiło pod tym względem. Wpłynął na nie przedewszystkiem sam czas. Powtóre rozporządzenie o ograniczeniu egzekucji przeciwko związkom komunalnym. Te i owe samorządy poczęły same regulować swoje zadłużenie przez częściowe spłaty i układy z wierzycielami; w wielu wypadkach pomaga skutecznie Fundusz Pożyczkowo-Zapomogowy, który na małą skalę prowadzi planową akcję oddłużeniową. Tą drogą jednak postępując dalej — nie można jeszcze ujrzyć końca procesu likwidacyjnego. Raczej należy przyjąć, że te domowe środki, chociaż niewątpliwie łagodzą cierpienia, nie ulecą radykalnie choroby. Dlatego w nowy okres wchodzimy z otwartym zagadnieniem oddłużenia i konwersji. Wcześniej czy później — a im wcześniej, tem lepiej — będziemy się musieli zdecydować na stanowcze posunięcia.

Proces porządkowania gospodarki komunalnej postępuje dalej. Bilans prac komisji oszczędnościowych jest zdecydowanie dodatni. Wiele też dobrego w tym kierunku zdziałały same organa związków komunalnych. Pomogło nowe unormowanie spraw budżetowych i kasowo-rachunkowych. To, czego dokonano, jest jednak w sumie tylko starciem szczególnie jaskrawych wybujałości.

Natomiast, pomimo bezsprzecznie wielu zmian na lepsze w szczegółach, pozostaje wciąż jeszcze otwarte wielkie i trudne zagadnienie uplanowania gospodarki komunalnej, jako całości, z racjonalizowania programów i metod działania oraz ściśle z tem związany ważny problem organizacji kontroli. Należałoby sobie życzyć, aby ze stadjum prób i częściowych rozwiązań, w którym pod tym względem dotychczas pozostajemy, wkroczyć zdecydowanie w okres rozstrzygnięć stanowczych i obejmujących całość kwestyj we wzajemnym z sobą związku.

Sytuację samorządu na progu nowego roku charakteryzuje wreszcie tłumne wkroczenie na arenę pracy komunalnej nowego elementu ludzkiego w związku z nowymi wyborami. Odświeżenie kadr bezpośrednich działaczy samorządowych jest zjawiskiem ze wszechmiar dodatniem, zwłaszcza, że nieraz ciążyła nam już atmosfera zbyt duszna, spowodowana długim nieodnawianiem składu organów komunalnych. Z drugiej jednak strony masowość odnowienia niesie z sobą niebezpieczeństwa braku doświadczenia, zbyt pochopnego eksperymentowania, nieraz nawet wyważania drzwi otwartych. Dlatego trzeba się starać usilnie, ażeby między elementem starym i nowym w organach komunalnych nastąpiła jak najrychlej wzajemna asymilacja: starzy żeby nasiąkli świeżością, jaką wnoszą ludzie nowi, ci ostatni zaś żeby przejęli od starych znajomość rzeczy, rozważę i doświadczenie.

Ogólnie mówiąc nowy rok zapowiada się dla samorządu pełen trudności i przeciwności. Kto jak kto, ale samorządowcy są do przeciwności przyzwyczajeni. Dlatego można mieć nadzieję, że wytrwamy, skutecznie pełniąc dalej ciężki obowiązek.

M. Jaroszyński.

Przepisy prawne o zaciąganiu pożyczek przez gminy miejskie i powiaty

Przepisy o zaciąganiu pożyczek przez samorzady zawierają ustawy o ustroju samorządu, o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych i rozporządzenia do tych ustaw wydane. Ogólne wymogi, jakie nakreśla ustawodawstwo są następujące:

- 1) pożyczka musi być oparta na uchwale organu stanowiącego związku samorządowego,
- 2) uchwała musi być zatwierdzona,
- 3) skrypt dłużny musi być w należyty sposób podpisany.

Ustawa o częściowej zmianie ustroju samorządu z 23 marca 1933 r. (Dz. U. Nr. 35, poz. 294) wprowadziła w przepisach o zaciąganiu pożyczek szereg zmian. Wiele samorządów, jak to wykazuje praktyka, mylnie interpretuje nowe przepisy. Szczególnie wielu w błąd wprowadza przepis art. 130 p. (2), o utracie mocy obowiązującej wszystkich starych przepisów prawnych, dotyczących spraw, uregulowanych przez nową ustawę. Chcąc zapobiec wadliwej interpretacji należałoby wydać możliwość w rychło teksty jednolite prawa ustrojowego, tembardziej, że od 13 lipca 1933 r. nowa ustawa już obowiązuje i jest stosowana. Zadaniem niniejszej notatki jest zorjentowanie samorządów o przepisach, jakie obowiązują przy zaciąganiu pożyczek przez samorządy.

UCHWAŁA ORGANU STANOWIĄCEGO.

Przepisy o uprawnieniu związków samorządowych do zaciągania pożyczek znajdują się w poszczególnych ustawach ustrojowych, jako to Dekrecie o samorządzie powiatowym z dn. 4 lutego 1919 r. (Dz. P. P. P. Nr. 13, poz. 141), pruskiej ordynacji powiatowej z 13 grudnia 1872 r. w brzmieniu ustawy z 19.III.1881 r. (Zb. u. pr. str. 179) oraz w ustawie o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (tekst jednolity — Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 884 z 1932 r.) wraz z rozporządzeniem wykonawczem do tej ustawy z dn. 23.XI.1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 113, poz. 937), oraz w ustawie z 23 marca 1933 r. (Dz. U. Nr. 35, poz. 294) o częściowej zmianie ustroju samorządu.

Przepisy, obowiązujące obecnie, rozróżniają dwa rodzaje uchwał: 1) na określoną pożyczkę długoterminową i 2) jedną ogólną uchwałę, upoważniającą do zaciągania w pewnym okresie pożyczek krótkoterminowych (pozabudżetowych) na terminowe wykonanie budżetu. Ta uchwała ogólna związana jest jednak w swych terminach budżetem rocznym i poza okres budżetowy, na jaki została uchwalona, upoważnienie w niej zawarte nie może obowiązywać.

W uchwale ogólnej muszą być podane warunki, na jakich organ wykonawczy związku samorządowego jest uprawniony zaciągać pożyczki oraz czasokres, do jakiego uchwała obowiązuje.

Miasta.

Odnośnie miast, uprawnienia do zaciągania pożyczek zawiera art. 43 p. (1) lit. l; art. 44 p. (1)

lit. d, ustawy z 23 marca 1933 r. o części. zmianie ustroju samorządu.

Wymogiem bezwzględny zaciągnięcia pożyczki jest uchwała Rady gminy miejskiej. Pożyczki długoterminowe zaciąga gmina na podstawie poszczególnych uchwał (dla każdej pożyczki oddzielna uchwała). Natomiast pożyczki krótkoterminowe zaciąga gmina na podstawie upoważnienia zarządu gminy przez Radę gminy jedną ogólną uchwałą. Art. 43 p. (1) lit. l wyraźnie określa przeznaczenie pożyczek krótkoterminowych, używając na ich określenie słowa „pożyczek krótkoterminowych na czasowe zasilenie funduszy kasowych“. Rola zatem Zarządu Gminy przy tej generalnej uchwale streszcza się jedynie do zaciągnięcia pożyczki w razie niemożności terminowego wykonywania budżetu, a więc przedewszystkiem zbiega się z pieczęcią o gospodarkę budżetową. Zarząd gminy jest w dalszym ciągu ograniczony w zaciąganiu pożyczek art. 44 p. (1) lit. d, obowiązkiem kolegjalnego działania. Dla kolegjum art. 44 w dalszych punktach (4) i (5) podaje specjalny regulamin obrad. (Niezbędna jest do prawomocności uchwał obecność więcej niż połowy członków kolegjum (magistratu); uchwały zapadają zwykłą większością).

Odnośnie postępowania przy uchwalaniu pożyczek obowiązują przepisy starych ustaw. Należy tu zatem uwzględnić podział terytorjalny według dawnych zaborów.

Na obszarze b. Królestwa Kongresowego obowiązuje w przedmiocie trybu powzięcia uchwał o zaciągnięciu pożyczek dekret z 14.II.1919 r. (Dz. Pr. P. P. Nr. 13, poz. 140). Uchwała zapada na Radzie Gminnej na jej 2 kolejnych posiedzeniach, między którymi musi być przerwa 24 godzin, większością 2/3 głosów przy obecności conajmniej 2/3 członków Rady. Wstrzymujących od głosowania uważa się za głosujących za wnioskiem (art. 33 i 34). Procedura powyższa stosuje się tak do pożyczek krótkoterminowych jak i długoterminowych.

Na obszarze województw wschodnich uchwała zaciągnięcia pożyczek Rada Miejska zwykłą większością głosów, jednakże przy obecności conajmniej 2/3 członków Rady Miejskiej. Uchwała zapada w przeciwieństwie do b. Kongresówki na jednym posiedzeniu (art. 31 i 32 Rozp. Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich z 14.VIII.1919 r. o samorządzie miejskim. Dz. Urzędowy Z. C. Z. W. Nr. 12, poz. 99).

Na obszarze województw południowych (b. zabór austriacki), obowiązują przepisy ustawy z dnia 13.III.1889 r. (Dz. U. Kr. Nr. 24) w stosunku do miast, rządzących się tą ustawą i ustawy z dn. 3.VII.1896 r. (Dz. U. Kr. Nr. 51), dla miast, które się rządzą tą ustawą. Miasta Kraków i Lwów mają odrębne statuty.

Dla miast, rządzących się ustawą gminną z 1889 r. uchwała pożyczkę Rada gminy miejskiej, przy obecności 2/3 części członków

Rady bezwzględną większością obecnych radnych. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego. Ponieważ uprzednio upoważnienie do zaciągnięcia pożyczki krótkoterminowej nie wymagało zatwierdzenia władzy nadzorczej, uchwały te nie wymagały obecności 2/3 członków Rady na posiedzeniu, na którym uchwały zapadały. Ponieważ obecnie obowiązujący art. 33 ustawy o tymcz. uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. Nr. 106, p. 884 z 1932 r. — tekst jednolity) wymaga odnośnie tych uchwał zatwierdzenia władzy nadzorczej, przeto obecność 2/3 Rady gminy miejskiej jest nieodzownym wymogiem ważności uchwały tak w sprawie pożyczki krótkoterminowej, jak i długoterminowej (§ 39 i 44 ustawy z 1889 r.).

Dla miast, rządzących się ustawą gminną z 1896 r. istnieją te same wymogi, co dla miast rządzących się ustawą z 1889 r. (§ 38 i § 43 ustawy z 3.VII.1896 r.).

Miasto Lwów posiada odrębny statut, który wymaga dla powzięcia uchwał o zaciąganiu pożyczek następującego postępowania: Rada Miejska uchwała pożyczkę na 2 posiedzeniach. Posiedzenia te muszą być oddzielone od siebie conajmniej czasem jednego tygodnia. Obecnych na posiedzeniu musi być conajmniej 50 członków Rady. Do ważności uchwały wymaga się bezwzględnej większości głosów obecnych. Przewodniczący nie głosuje. W razie równości głosów wniosek upada. (§ 35 i § 48 statutu m. Lwowa — Dz. U. Kr. Nr. 66, ustawa z 25.V.1909 r.).

Dla miasta Krakowa uchwała pożyczkę Rada Miejska przy obecności conajmniej 30 członków Rady, większością głosów. Przewodniczący nie głosuje. Równość głosów odrzuca wniosek (ustawa z 12.IV.1905 r., Dz. U. Kr. Nr. 70).

Na obszarze województw zachodnich (b. zabór pruski) uchwała pożyczkę Rada Miejska i kolegium Zarządu gminy (Magistrat).

Rada Gminy Miejskiej może wtedy tylko powziąć uchwałę, jeżeli obecnych jest jej członków więcej, niż połowa. Wyjątek dopuszcza się w wypadku, gdy członkowie Rady, zwołani poraz drugi do obradowania nad tym samym przedmiotem, mimo to nie przybyli w wystarczającej liczbie. Przy tem drugim zwołaniu należy na to postanowienie zwrócić uwagę. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów (§ 42 i § 43 ordynacji miejskiej z dn. 30.V. 1853 r. — Zb. u. pr. str. 261).

Na uchwałę Rady Miejskiej musi wyrazić zgodę kolegium Zarządu Gminy Miejskiej (art. 44 ustawy z 23.III.1933 r. i § 57 ordynacji miejskiej z 1853 r.).

W miastach o ustroju burmistrzowskim, liczących do 2.500 mieszkańców wymagana jest tylko uchwała Rady Miejskiej (§ 72 i § 73 ordynacji miejskiej).

Powiatowe związki samorządowe.

Na obszarach b. zaboru austriackiego i rosyjskiego — t. j. województw centralnych, wschodnich i południowych obowiązuje dekret Naczelnika Państwa z dnia 4 lutego 1919 r. o tymczasowej ordynacji powiatowej dla obszarów b. zaboru rosyjskiego (Dz. Pr. P. P. Nr. 13, poz. 141) rozciągnięty na obszar woj. południowych mocą art. 85 ustawy z dn. 23.III.1933 r.

Na mocy art. 28 i 29 dekretu z 1919 r. do po-

wzięcia uchwał w sprawie zaciągnięcia pożyczek, uprawniona jest Rada Powiatowa. Do ważności posiedzenia wymagana jest obecność: przewodniczącego Wydziału Powiatowego (starosta z urzędu) lub jego zastępcy oraz conajmniej 2/3 członków Rady Powiatowej. Uchwały o zaciągnięciu pożyczek zapadają kwalifikowaną większością 2/3 głosów obecnych. Wstrzymujących się od głosowania liczy się jako głosujących za wnioskiem. Przewodniczący nie bierze udziału w głosowaniu.

W województwach zachodnich mocą art. 99 ustawy z 23.III.1933 r. obowiązuje w przedmiocie uchwalania pożyczek ordynacja powiatowa z dnia 13 grudnia 1872 r. w brzmieniu ustawy z dnia 19 marca 1881 r. (Zb. u. pr. str. 179). Przepisy o uchwalaniu pożyczek zawierają §§ 121 i 124. Uchwałę podejmuje Rada Powiatowa przy obecności więcej niż połowy jej członków. Wyjątek dopuszczalny jest wtedy, gdy członkowie Rady Powiatowej zwołani poraz drugi do rozpatrzenia tej samej sprawy, nie przybyli w liczbie wymaganej do powzięcia uchwały. Przy drugim zwoływaniu musi jednakże być wyraźne powołanie się na ten przepis. Uchwały w przedmiocie pożyczek krótkoterminowych zapadają większością głosów obecnych. Przy równości głosów wniosek upada. Dla pożyczek długoterminowych, jako stwarzających nowe obciążenie członków związku powiatowego bez obowiązku ustawowego wymagana jest kwalifikowana większość 2/3 głosów.

Zarząd tymczasowy i komisaryczny.

Przy Zarządzie tymczasowym należy rozpatrzyć trzy wypadki:

- 1) gdy organ stanowiący jest rozwiązany a istnieje tylko organ zarządzający z wyboru,
- 2) gdy organ stanowiący urzęduje nadal, zaś organ zarządzający jest rozwiązany, i
- 3) gdy obadwa organy nie urzędują.

Ustawa samorządowa z 23.III.1933 r. omawia te wypadki w art. 72 i 73.

W wypadku ad 2) gdy organ stanowiący urzęduje, formalna procedura przy podejmowaniu uchwał przez Radę gminy lub Radę Powiatową jest zachowana. Wtedy z mocy p. (4) art. 72 tymczasowy przełożony gminy sprawuje zarząd w pełnym zakresie art. 44, 46 i 47 p. (1), a więc w przedmiocie wymagalnej zgody kolegium zarządu na pożyczkę krótkoterminową decyduje tymczasowy przełożony.

W wypadku ad 1) gdy urzęduje tylko organ zarządzający, może on tylko wykonywać te bieżące funkcje organu stanowiącego, które są konieczne do prawidłowego biegu gospodarki samorządu. Organ zarządzający w okresie braku organu stanowiącego ograniczony jest w następujący sposób:

- 1) nie może podejmować czynności trwale obciążających finansowo gminę (zaciągać długów długoterminowych),
- 2) oddawać w zastaw praw i nieruchomości,
- 3) wszelkie czynności w zastępstwie organu stanowiącego musi podejmować kolegialnie.

Jednakowoż istnieją pewne wyjątki od tych ograniczeń, a mianowicie:

- 1) organ zarządzający może wykonać uchwały prawomocne rozwiązane organu stanowiącego,
- 2) zaciągać pożyczki długoterminowe na rzecz i w imieniu związku samorządowego oraz obciążać

w tym celu nieruchomości z tem jednak zastrzeżeniem, że pożyczki te będą przeznaczane wyłącznie na konwersję długów, jakie ciążyły na związku samorządowym w chwili rozwiązania jego organu stanowiącego. W wypadku ad 3) gdy brak organu stanowiącego i zarządzającego z wyboru (wobec wygaśnięcia mandatów, rozwiązania przez władzę nadzorczą i t. p.) władza nadzorczą ustanawia zarząd tymczasowy (jest to tak zwany dotychczas zarząd komisaryczny). Tymczasowy zarząd (komisarz) łączy zakres działania organu stanowiącego i zarządzającego z ograniczeniami z art. 72 p. (2). W powiatowych związkach samorządowych funkcję tę pełni z urzędu starosta powiatowy. Ustanawiane mogą być przy zarządzie tymczasowym rady przyboczne; jeśli władza nadzorczą nie określi inaczej ich kompetencji, są one tylko organem opiniodawczym, jednakże tymczasowy przełożony (komisarz) musi zasięgać ich opinii we wszystkich sprawach, wymagających uchwały Rady gminy. Istnienie rady przybocznej jest jednak fakultatywne i zależy wyłącznie od swobodnego uznania władzy nadzorczej.

U w a g a. Odnośnie wymaganej kwalifikowanej większości obecnych członków organów stanowiących związków samorządowych przy podejmowaniu uchwał o zaciąganiu pożyczek, należy liczbę członków tych organów rozumieć, jako liczbę ustawowo przewidzianą dla organu stanowiącego danego związku samorządowego, nie zaś jako liczbę członków, jaką ten organ w danej chwili posiada. (Okólnik Min. Spr. Wewn. z dn. 9.XI.1921 r. Nr. 151 (S. M. 1128) Zb. Zarz. str. 796).

ZATWIERDZANIE UCHWAŁ.

Odnośnie zatwierdzania uchwał o zaciąganiu pożyczek przez związki samorządowe obowiązują przepisy ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. Nr. 106, poz. 884 z 1932 r. — tekst jednolity) zawarte w art. 32. Przepisy te brzmią:

1) „Uchwały związków komunalnych w sprawie zaciągnięcia pożyczek zarówno długoterminowych, jak i krótkoterminowych oraz uchwały w sprawie upoważnienia organów wykonawczych związków komunalnych do wystawiania weksli... objęcia poręki, wymagają zatwierdzenia władz nadzorczych“.

Zaznaczamy, że wiele samorządów mylnie interpretuje art. 65 ustawy z dn. 23.III.1933 r., jakoby uchwały Rady gminy powzięte z mocy art. 43 p. (1) lit. l nie wymagały zatwierdzenia władzy nadzorczej, gdyż nie są wymienione w ustępie pierwszym p. (1) art. 65. Zwracamy uwagę, że ustęp końcowy p. (5) art. 65 w brzmieniu: „Również pozostają w mocy dotychczasowe uprawnienia władz skarbowych i nadzorczych w sprawach budżetowych i finansowych“ ma na myśli ustawę o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. Nr. 106, poz. 884 z 1932 roku). Z tego zatem wynika, że wszelkie uchwały w sprawie pożyczek, zatwierdzone być muszą.

Ogólną dyrektywę, jaką kierować się muszą władze nadzorcze przy zatwierdzaniu uchwał samorządów w sprawie pożyczek, daje p. 2 art. 33 ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych. Zaciąganie pożyczek samorządowych w jakiegokolwiek postaci nie powinno przekraczać takiej granicy, by

raty amortyzacyjne i odsetki od zaciągniętych długów nie wynosiły więcej, niż 25% dochodów zwyczajnych danego związku samorządowego. Dla tych związków samorządowych, których zadłużenie przekroczyło te granice, zarządzenia sanacyjne wydaje Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu. Pożyczki krótkoterminowe na zasilenie funduszy kasowych (pozabudżetowe) nie powinny przekraczać 20% zwyczajnych dochodów budżetowych, pozostałych do zrealizowania w danym roku budżetowym.

Władzami właściwymi do zatwierdzania uchwał są:

- 1) dla powiatowych związków samorządowych — wojewoda przy współdziałaniu wydziału wojewódzkiego,
- 2) dla miast wydzielonych z powiatów — wojewoda przy współdziałaniu wydziału wojewódzkiego,
- 3) dla m. st. Warszawy — Minister Spraw Wewnętrznych,
- 4) dla gmin uzdrowiskowych — wojewoda ze współdziałaniem wydziału wojewódzkiego,
- 5) dla gmin miejskich niewydzielonych z powiatowych związków komunalnych — wydział powiatowy, z zastrzeżeniem, że gminy uzdrowiskowe podlegają nadzorowi wojewody (art. 55 ustawy z 23.III.1933), zaś inne gminy b. zaboru pruskiego mogą być wyłączone z pod nadzoru w sprawach finansowych Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i oddane pod nadzór wojewody ze współdziałaniem izby wojewódzkiej, jeżeli tego wymagać będzie większy rozwój gospodarki miejskiej oraz stan zakładów i przedsiębiorstw miejskich (art. 96 tejże ustawy).

Art. 38 ustawy z 23.III.1933 r. przewiduje uprawnienia dla Prezydenta Rzeczypospolitej, do wydania w ciągu 3 lat statutów dla miast: Krakowa, Lwowa, Łodzi, Poznania, m. st. Warszawy i Wilna.

W stosunku do m. Gdyni obowiązuje rozporządzenie Prezydenta R. P. z dn. 24.XI.1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 8, poz. 630). Nadzór nad m. Gdynią ma Minister Spraw Wewnętrznych, który zatwierdza uchwały Rady m. Gdyni.

OBLIG.

Wszelkie dokumenty, przez które związek samorządowy zaciąga zobowiązania, muszą być opatrzone urzędową pieczęcią związku samorządowego oraz własnoręcznym podpisem przełożonego gminy i jednego z członków zarządu. W przypadku wygaśnięcia lub zawieszenia mandatu członka organu wykonawczego związku samorządowego w miejsce członka zarządu, podpisuje odpowiedni urzędnik związku samorządowego. W tym wypadku podpis na obliżu powinien położyć urzędnik wydziału finansowego, (art. 45 p. (6) i art. 60 ustawy z dn. 23.III.1933 r.).

Ponieważ obecnie cały szereg samorządów nie posiada jeszcze pieczęci urzędowych, odpowiadających nazwą i formą nowym przepisom ustrojowym, na mocy p. 3 art. 1 ustawy z dnia 14 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 246) zezwolono związkom samorządowym na używanie dotychczasowych pieczęci w czasie przejściowym do dnia 31 grudnia 1936 r.

Odpowiednio podpisane i zaopatrzone pieczęcią muszą być wszelkiego rodzaju obligi, jako to skrypty dłużne, kwity, weksle i t. p.

Sprawy bieżące

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE DO USTAWY O CZĘŚCIOWEJ ZMIANIE USTROJU SAMORZĄDU TERYTORJALNEGO.

W ślad I rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 października 1933 r. w sprawie wykonania ustawy o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego (Dz. U. R. P. Nr. 80, poz. 577) ogłoszone zostało II rozporządzenie wykonawcze Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 grudnia 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 100, poz. 769).

Wśród szeregu przepisów, rozwijających i wyjaśniających poszczególne artykuły ustawy o częściowej zmianie ustroju sam. teryt., znajdujemy w II rozporządzeniu wykonawczem postanowienia, określające warunki przygotowania praktycznego do sprawowania mandatu członka wydziału powiatowego. Rozporządzenie przyjmuje za zasadę, że warunkowi przygotowania praktycznego odpowiada każdy, kto conajmniej przez trzy lata sprawował mandat członka organu ustrojowego jakiegokolwiek związku samorządowego, bądź też mandat posła lub senatora. Warunkowi temu odpowiadają również osoby, które w analogicznym okresie czasu pozostawały w zarządach bądź radach instytucji publiczno-prawnych, spółdzielni, stowarzyszeń, posiadających osobowość prawną, czynnych stowarzyszeń kulturalno-oświatowych lub samopomocy gospodarczej, albo centralnych zrzeszeń samorządu terytorjalnego względnie w zarządach podległych tym zrzeszeniom oddziałów. Poza osobami wymienionymi, warunkowi przygotowania praktycznego odpowiadają również osoby, które posiadają pełne kwalifikacje na stanowisko zawodowego wójta lub zawodowego burmistrza, bądź wykazały się conajmniej trzyletnią pracą na stanowisku sędziowskim lub prokuratorskim albo na stanowisku urzędnika państwowego I lub II kategorii we władzach administracji ogólnej, skarbowej lub szkolnej, bądź Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, albo trzyletnią pracą w instytucjach samorządu terytorjalnego lub gospodarczego na stanowiskach kierowniczych lub referendarskich. Rozporządzenie określa pozatem m. inn. jakie samodzielne stanowiska w administracji samorządu terytorjalnego kwalifikują kandydatów na przełożonych gmin lub ich zastępców. Rozporządzenie wyjaśnia mianowicie, że dla oceny tej rozstrzygająca jest okoliczność, czy praca na danym stanowisku mogła ze względu na jej charakter i zakres czynności dać kandydatowi przygotowanie praktyczne do samodzielnego wykonywania zadań administracji i gospodarki samorządowej, w szczególności, czy kandydat mógł na danym stanowisku zdobyć doświadczenie w wykonywaniu w powyższym zakresie czynności kierowniczych. Nie przestając na tem określeniu ogólnem, rozporządzenie wymienia przykładowo cały szereg stanowisk, które zalicza do typu stanowisk samodzielnych administracji samorządu terytorjalnego.

Znajdujemy również w rozporządzeniu program egzaminu praktycznego, skład komisji egzaminacyjnej i inne postanowienia odnośnie kandydatów na

urząd prezydentów i wiceprezydentów miast oraz burmistrzów w miastach, liczących ponad 5.000 mieszkańców, i zawodowych burmistrzów i wiceburmistrzów, nieposiadających wymaganego cenzusu wykształcenia lub odpowiedniej praktyki.

REGULAMIN WYBORCZY DO ZARZĄDU MIEJSKIEGO.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 grudnia 1933 roku (Dz. U. R. P. Nr. 100, poz. 770) zawiera regulamin wyborczy do zarządu miejskiego na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, pomorskiego, poznańskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego. Członków zarządu miejskiego (prezydenta miasta, wiceprezydentów, burmistrza, wiceburmistrza i ławników) wybierają radni. Wybory w miastach niewydziałonych z powiatowego związku samorządowego zarządza starosta powiatowy, w miastach wydzielonych — wojewoda; władzom tym przysługuje ogólny nadzór nad czynnościami wyborczymi. Zawiadomienie radnych przez przełożonego gminy o zarządzeniu wyborów winno być dokonane conajmniej na 3 dni przed zebraniem wyborczym. Przewodniczącego zebrania wyborczego wybierają radni z pośród swego grona zwykłą większością głosów; dwóch członków asesorów powołuje przewodniczący z pośród obecnych na zebraniu radnych. Wybory członków zarządu miejskiego przeprowadza się w głosowaniu tajnym. Głosy składa się przy wyborach prezydenta miasta, wiceprezydenta, burmistrza i wiceburmistrza na poszczególnych kandydatów, przy wyborach zaś ławników — na poszczególne listy kandydatów, przyczem zgłoszenie kandydatów bądź list winno być uskutecznione bezpośrednio po odpowiednim wezwaniu przewodniczącego. Wyboru prezydenta miasta, wiceprezydenta, burmistrza albo wiceburmistrza dokonywa się zwykłą większością ważnie oddanych głosów, wybrany zostaje zatem ten z kandydatów, który otrzymał ilość głosów, odpowiadającą cyfrowo conajmniej połowie plus jeden ustawowej liczby radnych. Do wyboru ławników regulamin ustanawia system proporcjonalny przy głosowaniu na listy zamknięte z zastosowaniem dzielnika wyborczego t. zn., że głosowanie odbywa się na zgłoszone listy kandydatów, w których żadnych zmian czynić nie wolno, podział zaś mandatów pomiędzy listy dokonywa się w ten sposób, że ustala się dzielnik wyborczy, stanowiący iloraz łącznej sumy wszystkich ważnie oddanych głosów i liczby ławników, mających być wybranymi, i każda lista otrzymuje tyle mandatów, ile razy dzielnik wyborczy mieści się w liczbie głosów, ważnie oddanych na daną listę.

Regulamin, poza postanowieniami ogólnymi, zawiera przepisy szczegółowe, dotyczące wyboru prezydenta miasta, wiceprezydenta, burmistrza i wiceburmistrza; wyboru ławników; wyborów uzupełniających; ogłoszenia wyników wyborów i protokołu wyborczego oraz protestów wyborczych i unieważnienia wyborów z urzędu. Do regulaminu dołączonych zostało osiem wzorów pism w formie załączników do poszczególnych postanowień.

USTAWA O UBEZPIECZENIU SPOŁECZNEM.

Na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 789) z dniem 1 stycznia 1934 roku wchodzi w życie na całym obszarze Państwa ustawa z dnia 28 marca 1933 roku o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 396) w zakresie wszystkich rodzajów ubezpieczeń, z wyjątkiem przepisów art. 212 i 213 cytowanej ustawy, co do których pozostają w mocy postanowienia rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 września 1933 r. w sprawie wejścia w życie art. 212 i 213 ustawy o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr. 79, poz. 560). Tenże Nr. 102 Dz. U. R. P. zawiera rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1933 roku w następujących sprawach: wykonania art. 223 ust. (1) ustawy o ubezpieczeniu społecznym; uprawnień osób, które były ubezpieczone na zasadzie dotychczas obowiązujących ustaw o ubezpieczeniu na wypadek inwalidztwa, śmierci i na starość; uprawnień osób ubezpieczonych oraz korzystających ze świadczeń na zasadzie dotychczas obowiązujących ustaw o ubezpieczeniu od wypadków; ubezpieczenia od wypadków drobnych producentów rolnych i ich rodzin na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego oraz górnośląskiej części województwa śląskiego; uchylenia grup zarobkowych w ubezpieczeniu pracowników umysłowych. Na mocy ostatniego z wymienionych rozporządzeń przyjęte zostało w zasadzie za podstawę wymiaru składek za osoby, podlegające obowiązkowi ubezpieczenia, rzeczywiste otrzymywane wynagrodzenie miesięczne, które w ten sposób stanowić będzie z dniem 1 stycznia 1934 płacę podstawową w rozumieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 roku o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911) w brzmieniu zmienionem ustawą z dnia 22 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 229), służącą za podstawę wymiaru składek i świadczeń, przewidzianych w tem rozporządzeniu.

REJESTRACJA SPÓŁEK Z OGRANICZONĄ
ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ.

Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 grudnia 1933 r. wydanem w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu w sprawie rejestracji spółek z ograniczoną odpowiedzialnością (Dz. U. R. P. Nr. 103, poz. 804) zarządzone zostało na podstawie art. 154, ust. 5 prawa o spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością z dnia 27 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 602), że do czasu wydania jednolitych przepisów o urzędzeniu i prowadzeniu rejestru handlowego, przewidzianych w art. XXXIX § 2 przepisów wprowadzających kodeks handlowy, należy wnosiwać w dotychczas prowadzonych rejestrach spółek z ograniczoną odpowiedzialnością z dniem 1 stycznia 1934 roku dane, które prawo o spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością nakazuje zgłosić do rejestru handlowego. Do wpisów tych należy stosować dotychczasowe przepisy o urzędzeniu i prowadzeniu rejestru handlowego oraz przepisy o postępowaniu w sprawach rejestrowych ze zmianami, wynikającymi z przepisów prawa o spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością.

CZAS PRACY OSÓB, ZATRUDNIONYCH W ZAKŁADACH
LECZNICZYCH.

W sprawie powyższej ukazało się w Nr. 103 Dz. U. R. P., poz. 806, rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 20 grudnia 1933 r., dotyczące zatrudnionych w zakładach leczniczych pielęgniarek chorych i służby oddziałowej, której praca, związana z obsługą chorych, polega na dozorze i opiece chorych. Czas pracy tych osób nie może przekraczać 10 godzin na dobę i 60 godzin na tydzień, przyczem pracę, nieprzekraczającą tych norm, nie uważa się za pracę w godzinach nadliczbowych. Praca w niedziele i dni świąteczne oraz w nocy jest dopuszczalna w myśl art. 11 p. a) i 15 ustawy z dnia 18 grudnia 1919 r. o czasie pracy w przemyśle i handlu, pracownik jednak, który pracował w niedzielę, powinien otrzymać wzamian wolny dzień w tygodniu. Przy pracy na zmiany przesuwanie zmian powinno następować nie rzadziej niż co siedem dni, w godzinach zaś pracy pracownik powinien mieć możliwość spożycia posiłku.

CZAS PRACY PRACOWNIKÓW RUCHU TRAMWAJÓW.

Wydane w tej sprawie rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 27 grudnia 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 103, poz. 807) uchyla z dniem 1 stycznia 1934 r. moc obowiązującą rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu z dnia 13 sierpnia 1930 r. w sprawie czasu pracy pracowników ruchu tramwajów (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 516), ustalając normę, która wynosi w okresie czterotygodniowym najwyżej 192 godzin, czyli przeciętnie 48 godzin na tydzień, przyczem czas pracy poszczególnego pracownika w poszczególne dni tego okresu w żadnym przypadku nie może przekraczać 10½ godzin na dobę.

Normalne godziny pracy każdego pracownika ruchu winny być dokładnie ustalone przez zarząd tramwajów w ogólnym rozkładzie godzin pracy. Rozporządzenie zalicza do pracowników ruchu: konduktorów, motorowych, kontrolerów, ekspedytorów, instruktorów, zwrotniczych, dróżników i obchodowych, Minister Opieki Społecznej jednak w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu zaliczyć może do pracowników ruchu, zależnie od miejscowych warunków, również inne kategorie pracowników tramwajowych, jeżeli praca ich jest bezpośrednio związana z ruchem tramwajów. Postanowienia umów zbiorowych, zawartych przed 1 stycznia 1934 roku, regulujące czas pracy pracowników ruchu tramwajów, pozostają w mocy aż do wygaśnięcia danej umowy zbiorowej, przyczem nowe umowy zbiorowe mogą regulować czas pracy pracowników ruchu tramwajów w sposób korzystniejszy dla pracowników, niż czyni to powołane na wstępie rozporządzenie.

PRZERWY W PRACY.

Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 20 grudnia 1933 roku w sprawie trybu i warunków udzielania zezwoleń na niestosowanie lub skracanie przerw w pracy (Dz. U. R. P. Nr. 103, poz. 808)

stanowi, że zezwolenia na niestosowanie lub skracanie przerw w pracy dla poszczególnych gałęzi pracy lub kategorii zakładów pracy są udzielane przez Ministra Opieki Społecznej w wypadkach, gdy tego wymagać będą warunki pracy, na skutek podań zainteresowanych organizacji. Dla poszczególnych zakładów pracy bądź ich oddziałów zezwolenia takie są udzielane przez obwodowego inspektora pracy na skutek podań osób zainteresowanych i stosowane mogą być dopiero po przeprowadzeniu odpowiedniej zmiany warunków umowy względnie zmiany w regulaminie pracy danego zakładu pracy. Decyzja obwodowego inspektora pracy może być zaskarżona w trybie, przewidzianym w art. 14 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 14 lipca 1927 r. o inspekcji pracy (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 590) do okręgowego inspektora pracy, który w przeciągu najwyżej sześciu tygodni od dnia otrzymania skargi powinien powziąć decyzję.

WYPŁATA ZASIŁKÓW NA WYPADEK BEZROBOCIA.

Na wniosek Zarządu Głównego Funduszu Bezrobocia wydane zostało rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 20 grudnia 1933 roku (Dz. U. R. P. Nr. 103, poz. 809), na mocy którego, poczynając od dnia 1 stycznia 1934 roku, wypłata zasiłków, przewidzianych ustawą z dnia 18 lipca 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia (Dz. U. R. P. Nr. 67 z r. 1924, poz. 650 i Nr. 58 z r. 1932, poz. 555) w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 649), będzie się odbywała za okresy dwutygodniowe.

CHOROBY ZAWODOWE.

W Nr. 103 Dz. U. R. P., poz. 811, ukazało się rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 28 grudnia 1933 r. o trybie postępowania w sprawach o świadczenia wypadkowe w przypadku zachorowania na chorobę zawodową.

PROJEKT ZMIANY ROZPORZĄDZENIA WYKONAWCZEGO DO USTAWY O TYMCZ. UREG. FIN. KOM.

W prasie codziennej z końcem ub. roku ukazała się wiadomość o projekcie zmiany rozporządzenia wykonawczego do ustawy o tymcz. ureg. fin. kom., ogłoszonego w N-rze 113 Dz. Ust. z r. 1932.

Według uzyskanych przez nas informacji — projekt taki został istotnie opracowany przez Min. Spr. Wewn. i jest w toku uzgadniania z zainteresowanymi Ministerstwami, a — jeśli chodzi o miejski podatek łądunkowy — także ze Związkiem Miast Polskich i z Zarządem Miejskim m. st. Warszawy.

Projektowane zmiany dotyczą następujących spraw:

1) Przedewszystkiem miałyby być zreformowany wspomniany już wyżej miejski podatek łądunkowy i sprawa ta jest najważniejszą częścią projektu oraz głównym motywem podjęcia nowelizacji rozporządzenia wykonawczego do ustawy o fin. kom.

Wysokość tego podatku i zasady jego wymiaru miałyby być — według projektu — następujące:

Podatek miałyby wynosić:

a) od towarów, przywożonych kolejami normalnotowarowymi i drogami wodnymi — bez względu na odległość — 10 gr. od każdego zaczętych 100 kg.;

b) od towarów, przywożonych kolejami wąskotowarowymi — bez względu na odległość — 5 gr. od każdego zaczętych 100 kg.;

c) stawka podatku od przesyłek ekspresowych i pospiesznych wynosiłaby dwukrotność stawki, określonej pod a) względnie b) ;

d) stawka podatku od przesyłek cementu, drzewa, dachówek, dolomitu, zboża, żużli, popiołów i szlak wynosiłaby — bez względu na odległość — 5 gr. od każdego zaczętych 100 kg., zaś od przesyłek piasku, żwiru, gliny, cegły i kamienia — 3 gr.;

e) od podatku miałyby być wolne ładunki, stanowiące własność Państwa lub samorządu terytorjalnego, jak również artykuły, przeznaczone do odbudowy zabudowań mieszkalnych i gospodarczych, zniszczonych wojną oraz materiały budowlane, o ile są przeznaczone na cele mieszkaniowo - budowlane;

f) podatkowi nie podlegałyby także towary, przewożone „transito“, przyczem określenie „transita“ pokrywa się zasadniczo z dotychczasowymi w tym względzie przepisami rozporządzenia wykonawczego;

g) wymiar podatku od towarów, przywożonych drogami wodnymi, uskutecznić mają zarządy gmin miejskich przez własne organa; wymiaru podatku od towarów, przywożonych drogami żelaznymi, dokonywałyby organa kolejowe; szczegółowe przepisy co do sposobu tego wymiaru w formie instrukcji, wydać ma dla organów kolejowych Minister Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, zaś dla zarządów miejskich — Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Komunikacji.

2) Drugą sprawą, objętą omawianym projektem, jest sprawa podatku od kin; w dotyczących przepisach rozporządzenia wykonawczego do ustawy o tymcz. ureg. fin. kom. (§§ 82, 88, 89, 91 i 92) wprowadza się pewne zmiany i poprawki, uzasadnione przez dotychczasową praktykę.

I tak np. przy wyświetlaniu w czasie jednego przedstawienia dwóch filmów pełnoprogramowych o różnej skali podatkowej, gdy wobec tego od każdego filmu należałby się podatek według różnych stawek, wprowadza się zasadę, że podatek winien być wymierzony według średniej arytmetycznej obu stawek, przyczem ułamki procentów winny być zaokrąglane wzwyż do jednostki; jeżeli zaś w czasie jednego przedstawienia są wyświetlane trzy lub więcej filmów, podatek winien być wymierzony według stawki podatkowej dla filmu, od którego stawka podatkowa jest najwyższa.

Wyświetlanie tygodników aktualności nie o tematach polskich, jako dodatków do zasadniczych programów, nie powoduje zmiany wymierzonych stawek podatkowych od tych programów.

3) Trzecią sprawą, objętą projektowaną nowelą, jest poprawienie § 94 rozporządzenia wykonawczego, ustalającego stawki regionalne dla podatku od wykonywania prawa polowania; konieczność zmian wynika ze zmian granic powiatów, wymienionych w § 94. W szczególności projekt przewiduje skreślenie powiatów: grybowski i makowski oraz zastąpienie powiatu starsamborskiego przez powiat turczański.

4) Wreszcie zmianie ma ulec § 120, którego nowe brzmienie miałyby być następujące:

„Uprawnienia Ministra Spraw Wewnętrznych, działającego w porozumieniu z Ministrem Skarbu, w zakresie art. 37, przysługujące mu zarówno w myśl u. f. k., jako też w myśl innych ustaw, które w zakresie nadzoru powołują się na art. 36 i 37 u. f. k., lub też na podstawie których Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu powołany jest do działania w trybie art. 42 u. f. k. przekazuje się — z wyjątkiem prawa do zatwierdzania podatków na cele inwestycyjne (art. 21 ustęp 2) i podatku od kopalń (art. 5) — wojewodom, z którymi w tym względzie współdziałała z głosem stanowczym wydziały (izby) wojewódzkie“.

PROJEKT USTAWY O PAŃSTWOWYM PODATKU GRUNTOWYM.

Podatek gruntowy w Polsce jest jedynym podatkiem, który dotychczas pobiera się w każdym b. zaborze na mocy różnorodnych ustaw, wyrażających zupełnie odmienne zasady opodatkowania ziemi; poza tem przestarzałe przepisy o tym podatku sprzeczają, że nawet w obrębie poszczególnych dzielnic istnieją rażące i nie dające się obecnie niczem usprawiedliwić różnice w opodatkowaniu gruntów poszczególnych (nieraz sąsiednich) powiatów i gmin.

W tym stanie rzeczy z zadowoleniem powitać należy wiadomość, podaną w niektórych organach prasy codziennej z dnia 3 stycznia r. b., iż Ministerstwo Skarbu opracowało projekt ustawy, mającej opodatkowanie gruntów uregulować jednolicie w całym Państwie.

W świetle wiadomości prasowych oraz uzyskanych przez Redakcję źródłowych informacji, ogólne zasady projektu są następujące:

W projekcie wzięto pod uwagę z jednej strony żyzność gleby i wpływającą stąd jej produktywność, z drugiej zaś — warunki ekonomiczne, w jakich dana miejscowość się znajduje. Opierając się na tem założeniu, projekt przewiduje:

- 1) jednolity w całym Państwie podział gruntów na rodzaje uprawy i klasy żyzności,
- 2) podział całego Państwa na rolnicze okręgi ekonomiczne,
- 3) ustalenie taryfy państwowego podatku gruntowego, w której oznaczone zostaną dla każdego powiatu stawki podatku, odpowiadające przychodowości gruntów. Taryfę określi rozporządzenie Rady Ministrów, projekt ustala jedynie minimalną i maksymalną stawkę (30 gr. — 15 zł.).

Ustalenie taryfy podatkowej, a następnie wymiar podatku, oparte są na klasyfikacji gruntów. Projekt przewiduje następujący przebieg tej klasyfikacji:

Właściciele względnie stali użytkownicy gruntów przedstawiają urzędowi skarbowym deklaracje, wskazujące imię i nazwisko właściciela wzgl. użytkownika, przestrzeń posiadłości gruntowej i rodzaje uprawy. Podatkowe jednostki zbiorowe w województwach środkowych i wschodnich składają deklaracje za pośrednictwem zarządów gminnych.

Urzędy skarbowe sprawdzają i ewentualnie uzupełniają powyższe deklaracje, a zebrany przez nie

materiał przechodzi następnie do powiatowych komisji klasyfikacyjnych.

Powiatowa komisja klasyfikacyjna składa się — według projektu — z kierownika miejscowego urzędu skarbowego jako przewodniczącego, następnie z przedstawiciela Ministerstwa Roln. i Reform Roln., dwóch rzeczoznawców, powołanych przez urząd skarbowy z pośród płatników pod. grunt. (większa i mniejsza własność) oraz dwóch rzeczoznawców delegowanych przez Izbę Rolniczą.

Komisja klasyfikacyjna bada na miejscu obszar, rodzaje uprawy i klasę żyzności gruntów danej jednostki podatkowej, o czym sporządza odpowiedni protokół; odpis orzeczenia komisji przesyła się płatnikowi, który może się odwołać w ciągu 30-tu dni do izby skarbowej, rozstrzygającej ostatecznie.

Wymiaru i poboru państw. pod. grunt. dokonywa urząd skarbowy z każdej posiadłości gruntowej, z gruntów niescałonych w wojew. środk. i wschod., które stanowią dotychczas podatkowe jednostki zbiorowe, wymierza się państw. pod. grunt. z gruntów całej wsi, traktując je jako jedną całość, pomiędzy poszczególnych właścicieli, rozkłada podatek zebrane gromadzkie (rada gromadzka).

Jeśli chodzi o dodatki samorządowe do państwowego podatku gruntowego, to możliwość ich pobierania przewiduje art. 30 projektu, odsyłając co do wysokości tych dodatków do odrębnej ustawy.

BILETY SKARBOWE — PRZYJĘCIE TYTUŁEM KAUCYJ.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wystosowało w powyższej sprawie pismo okólne (z dnia 26.XII. 1933 r. Nr. GB. 35/10) do wszystkich wojewodów, treści następującej:

„Art 3 ustawy z dnia 24 marca 1933 r. o wypuszczeniu biletów skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 172) nadaje tym biletom wszelkie prawa papierów, posiadających bezpieczeństwo pupilarne i m. inn. uprawnia do składania w rzeczonych biletach kaucyj cywilnych i wojskowych.

Jakkolwiek dla innych papierów wartościowych, posiadających te same przywileje, ustalane są w drodze obwieszczeń Ministra Skarbu kursy (ogłaszane w „Monitorze Polskim“), podług których papiery te mogą być przyjmowane przez władze i urzędy państwowe na kaucje i wadja względnie na zabezpieczenie udzielanych przez Skarb Państwa kredytów akcyzowych, celnych i transportowych, — to jednak w odniesieniu do biletów skarbowych potrzeba ustalania takiego kursu nie zachodzi. Wynika to z samego charakteru rzeczonych biletów jako krótkoterminowych zobowiązań Skarbu Państwa (terminy płatności dotychczas wypuszczonych seryj I — IV wynoszą 3 względnie 6 miesięcy od daty sprzedania), których wartość rynkowa zasadniczo nie może być niższą od wartości imiennej.

Wobec tego omawiane bilety skarbowe mogą być bez żadnych ograniczeń przyjmowane przez władze i urzędy państwowe tytułem wzmiankowanych kaucyj i wadji wzgl. zabezpieczeń, według ich wartości imiennej.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podaje powyższe — zgodnie z okólnikiem Ministerstwa Skar-

bu z dnia 15 grudnia 1933 r. Nr. D. II. 31268/1/33 — do wiadomości i stosowania“.

Ze względu na składane kaucje i wadja przy przetargach na roboty samorządowe — w powyższej sprawie są również zainteresowane poszczególne związki samorządowe.

ZWALCZANIE ŻEBRACTWA I WŁÓCZĘGOSTWA.

W związku z rozpoczęciem na terenie m. st. Warszawy akcji, mającej na celu zwalczanie żebractwa i włóczęgostwa w wykonaniu postanowień rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 14 października 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 823), Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Opieki Społecznej, okólnikiem z 7.XII.1933 r. Nr. 120, zarządziło co następuje:

W celu przyścia z pomocą tej akcji i niedopuszczania do stolicy osób, które pod pozorem poszukiwania pracy opuszczają miejsce stałego zamieszkania, a następnie po przybyciu do Warszawy powiększają liczbę bezdomnych, niekiedy zaś oddają się żebraniu i wałęsaniu, należy ze szczególną uwagą przy zgłaszaniu się petentów do władz o zasiłki na wyjazd do Warszawy względnie o ulgowe bilety na przejazd badać, czy rzeczywiście zgłaszający się wyjeżdża celem objęcia pracy, z reguły jednak nie należy zasiłków takich w żadnej formie udzielać.

Jednocześnie należy środkami, leżącymi w kompetencji władz, przeciwdziałać niecelowym wędrowkom osób, które w następstwie takich wędrowek stają się ciężarem miejscowej opieki społecznej lub oddają się żebraniu.

Wobec osób, które żebrzą w sposób zuchwały lub oszukańczy albo też skłaniają do żebrania nieletnich poniżej lat 17, należy stosować sankcje karne z art. 32 prawa o wykroczeniach (Dz. U. R. P. Nr. 60, poz. 572, r. 1932).

W województwach na obszarze których weszły w życie postanowienia rozporządzenia z dnia 14 października 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 823) o zwalczaniu żebractwa i włóczęgostwa należy względem żebraków i włóczęgów wykorzystywać uprawnienia, z tych przepisów wynikające.

ZALECENIE WYDAWNICTWA O PRAWIE BUDŻETOWYM, KASOWOŚCI I RACHUNKOWOŚCI ZWIĄZKÓW SAMORZĄDOWYCH.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wydało w powyższej sprawie pismo okólne do wszystkich pp. wojewodów, z wyj. śląskiego, (z dn. 30.XII.1933 r. G. L. 85 g.) treści następującej:

„W związku z wejściem w życie w roku bieżącym rozporządzeń Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 grudnia 1932 r. o sporządzaniu i ustalaniu budżetów oraz kasowości i rachunkowości związków samorządowych (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 11, poz. 71, 72), jak również wydaniem okólników z dnia 15 listopada 1933 r. Nr. 108 i 110, wyjaśniających przepisy tych rozporządzeń, Samorządowy Instytut Wydawniczy podjął wydawnictwo p. t. „Prawo budżetowe oraz przepisy o kasowości i rachunkowości związków samorządowych w Polsce“ w opracowaniu L. Starzyńskiego (prawo budżetowe) i F. Greli (przepisy o kasowości i rachunkowości).

Wydawnictwo to obejmuje poprzedzone wstępem i zaopatrzone ważniejszymi orzeczeniami N. T. A. oraz objaśnieniami autorów teksty wymienionych rozporządzeń i okólników z dołączeniem wzorów budżetów, druków i ksiąg rachunkowych, w których przedstawiono praktycznie sposób sporządzenia budżetu, prowadzenia rachunkowości w ciągu roku i zestawienia rocznego zamknięcia rachunkowego związku samorządowego, obejmującego zarówno wyniki wykonania budżetu, jak i obrotów pozabudżetowych.

Wobec doniosłości zarówno z punktu widzenia administracyjnego, jak i gospodarczego prawidłowego ustalania i wykonywania budżetów oraz prowadzenia rachunkowości w związkach samorządowych zarówno urzędnicy państwowi, sprawujący nadzór nad związkami samorządowymi, jak i pracownicy samorządowi, winni dokładne zapoznać się z przepisami rozporządzeń o budżetowaniu i rachunkowości w związkach samorządowych, a ułatwi im to wymienione wydawnictwo.

W związku z tem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi P. Wojewodę o polecenie nabycia omówionego wydawnictwa do biblioteki urzędu wojewódzkiego oraz o wydanie zalecenia wszystkim związkom samorządowym na obszarze województwa nabycia tej książki.

Wydatek na nabycie omawianego wydawnictwa winien być dokonany w ramach właściwego kredytu, jakim rozporządza urząd wojewódzki i nie może spowodować wniosków o podwyższenie normalnych zapotrzebowań kredytowych w granicach przez Ministerstwo ustalonych.

Odpowiedni ustęp zarządzenia z dn. 1.XII.31 r. Nr. OB. 502/2/tjn/31 na str. 3 w danym wypadku zastosowania niema.

Zamówienia na książkę należy kierować do Samorządowego Instytutu Wydawniczego sp. z o. o. w Warszawie, ul. Świętokrzyska 13. Cena książki wraz z kosztami opakowania i przesyłki wynosi zł. 5.50 (pięć złotych 50 gr.). Przy zamówieniu poczynając od 10 egz. wzywać Samorządowy Instytut Wydawniczy liczyć będzie za egzemplarz zł. 5 (pięć złotych)“.

ULGI W SPŁACIE ZALEGLYCH SKŁADEK NA RZECZ KAS CHORYCH I Z. U. P. U. ORAZ ULGI W SPŁACIE ZALEGŁOŚCI W PODATKACH SAMORZĄDOWYCH.

Ministerstwo Opieki Społ. rozesało z końcem roku ubiegłego dwa okólniki w sprawie ułatwień w spłacie zaległych składek, jeden do wszystkich Kas Chorych, drugi — do wszystkich Z. U. P. U. i do Zakł. Ub. od Wyp. we Lwowie.

Ministerstwo Skarbu odpisy powyższych okólników rozesało — z odpowiednim ze swej strony pouczeniem — wszystkim izmom skarbowym, przyczem sprawę ulg w spłaceniu zaległych składek ubezpieczeniowych związało ze sprawą ulg w zaległych podatkach samorządowych.

Wreszcie Ministerstwo Spraw Wewn. odpisy powyższych trzech okólników rozesało wszystkim wojewodom, znowuz z odpowiednim pouczeniem. kładąc oczywiście nacisk na sprawę stosowania ulg w spłacie zaległych podatków samorządowych.

Ponieważ związki samorządowe, jako pracodawcy, są również dłużnikami w stosunku do zakładów ubezpieczeniowych i mogą korzystać z ulg w spłacie zaległych składek ubezpieczeniowych, przeto interesujące są dla nich wszystkie wymienione wyżej okólniki.

W związku z tem przytaczamy poniżej kolejno dosłowną ich treść.

1. Okólnik Min. Op. Społ. z 17.XI.1933 r. Nr. 4085/U. F. w sprawie ułatwień w spłacie zaległych składek na rzecz Kas Chorych.

Ministerstwo Opieki Społecznej opracowało projekt rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o ułatwienie spłaty zaległych składek i opłat na rzecz instytucyj ubezpieczeń społecznych. Projekt ten ze względów technicznych nie mógł się ukazać pod postacią dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej, a przeprowadzony zostanie na obecnej sesji sejmowej w formie ustawy. Okoliczność powyższa opóźni wprawdzie formalne wejście w życie projektu, nie stoi jednak na przeszkodzie stosowaniu już obecnie zasad wspomnianej ustawy przez instytucje ubezpieczeń społecznych, które jak każda osoba prawna, władne są w granicach przepisów prawa rozporządzać swym majątkiem. Z tych względów Kasy Chorych winny zastosować w stosunku do zaległych składek, których termin płatności upłynął przed 1 października 1931 r., następujący tryb postępowania:

1) Odsetki zwłoki, przypadające od wymienionych wyżej zaległości za czas od daty powstania zaległości do dn. 30 września 1933 r. i w tym czasie nieuiszczone, ulec winny całkowitemu skreśleniu.

2) Po skreśleniu odsetek zwłoki Kasy Chorych rozłożą spłatę zaległych należności w sposób następujący:

a) w razie hipotecznego zabezpieczenia należności — na raty (roczne, półroczne, kwartalne, miesięczne) płatne w ciągu lat 10-ciu, począwszy od dn. 1 stycznia 1935 r. i przy oprocentowaniu 4½% rocznie od dn. 1 października 1933 r. począwszy;

b) w razie braku zabezpieczenia hipotecznego — na raty (roczne, półroczne, kwartalne, miesięczne), płatne w ciągu lat 3-ch, od dn. 1 stycznia 1935 r. począwszy i przy oprocentowaniu 6% rocznie, od dn. 1 października 1933 r. począwszy, zaś zaległe należności, przypadające od samorządów terytorjalnych i innych osób prawa publicznego — na raty, płatne w ciągu lat 10, od dn. 1 stycznia 1935 r. począwszy i przy oprocentowaniu 6% rocznie od dn. 1 października 1933 roku.

3) Wartość majątku nieruchomości, mającego stanowić zabezpieczenie zaległości ustalają Kasy Chorych. Dla oceny wartości majątku nieruchomości, miarodajny jest stan faktyczny, tudzież wartość obiegowa w dniu dokonania wpisu hipotecznego.

Dla zorientowania się w wartości obiektów majątkowych mogą służyć szacunki instytucyj kredytu długoterminowego oraz urzędów skarbowych, o ile dokonane zostały po 1 stycznia 1931 r.

4) Kasy Chorych uznają zabezpieczenie hipoteczne zaległości za wystarczające o ile suma zaległości wraz z poprzedzającymi ciężarami znajdzie zabezpieczenie w pełnej wartości szacunkowej majątku, mającego stanowić zabezpieczenie tych zaległości.

5) Pracodawcy, którzy nie uiszczą w ustalonych terminach dwóch kolejnych rat, tracą prawo do korzystania z przyznanych ulg, przyczem zaległości zabezpieczone hipotecznie stają się natychmiast wymagalne (odpowiednią klauzulę należy zamieścić we wpisie hipotecznym).

6) Ulgi, przyznane pracodawcom na mocy niniejszego okólnika, nie powinny być stosowane do zaległości, powstałych wskutek jawnie złej woli pracodawcy.

7) Kasy Chorych zawiadomią niezwłocznie zainteresowanych pracodawców o przysługujących im na mocy niniejszego okólnika ulgach oraz wstrzymają wszczętą egzekucję tych zaległości, których spłata zostanie uregulowana w myśl niniejszego okólnika.

8) Kasy Chorych winny nadsyłać w terminie 15-dniowym do bezpośredniej władzy nadzorczej wykaz załatwionych w ciągu każdego miesiąca spraw związanych z wykonaniem niniejszego okólnika. Wzór takiego wykazu będzie przesłany Kasom oddzielnie.

9) Okólnik Nr. 5/32 do Kas Chorych na terenie Małopolski i Śląska Cieszyńskiego oraz okólnik Nr. 6/32 do Kas Chorych na terenie woj. poznańskiego i pomorskiego z dn. 11 lutego 1932 r. w sprawie warunków spłaty przez pracodawców rolnych zaległych składek do Kas Chorych utrzymują swoją moc obowiązująca z tą jednak zmianą, że — w razie dostarczenia przez pracodawcę zabezpieczenia: hipotecznego, zaległości — spłata tych zaległości winna być uregulowana w myśl postanowień punktu 2 lit. „a” niniejszego okólnika.

2. Okólnik Min. Op. Sp. z 17.XI.1933 r. Nr. 4086/U. F. w sprawie ułatwień w spłacie zaległych składek i opłat na rzecz Z. U. P. U. i Zakł. Ubezp. od Wypadków we Lwowie.

Po wstępie, identycznym jak w okólniku do Kas Chorych, dalsza treść okólnika jest następująca:

Z tych względów Zakłady Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych oraz Zakład Ubezpieczenia od Wypadków we Lwowie winny zastosować w stosunku do zaległych składek i opłat, których termin płatności upłynął przed 1 października 1931 r. następujący tryb postępowania:

1) W razie hipotecznego zabezpieczenia zaległości — wymienione Zakłady rozłożą spłatę tych zaległości na raty (roczne, półroczne, kwartalne, miesięczne), płatne w ciągu lat 10-ciu, począwszy od 1-go stycznia 1935 r. i przy oprocentowaniu 4½% rocznie od 1 października 1933 r.

2) W razie braku hipotecznego zabezpieczenia — wymienione Zakłady rozłożą spłatę zaległości na raty (roczne, półroczne, kwartalne, miesięczne), płatne w ciągu lat 3-ch, poczynając od 1 stycznia 1935 r., zaś zaległe należności, przypadające od samorządów terytorjalnych i innych osób prawa publicznego — na raty, płatne w ciągu lat 10, począwszy od dn. 1 stycznia 1935 r.

3) Wartość majątku nieruchomości, mającego stanowić zabezpieczenie zaległości, ustalają Zakłady. Dla oceny majątku nieruchomości miarodajny jest stan faktyczny tudzież wartość obiegowa w dniu dokonania wpisu hipotecznego.

Dla zorientowania się w wartości obiektów majątkowych mogą służyć szacunki instytucyj kredytu długoterminowego oraz urzędów skarbowych, o ile dokonane zostały po 1 stycznia 1931 r.

4) Zabezpieczenie hipoteczne zaległości uznane będzie za wystarczające, o ile odpowiadać będzie warunkom, wyznaczonym w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 17, poz. 141) dla zabezpieczenia pożyczek hipotecznych. W wypadkach jednak, gdy pracodawca nie może dostarczyć takiego zabezpieczenia, Zakłady mogą za zezwoleniem władzy nadzorczej zahipotekować zaległości z pominięciem warunków, wymaganych w powyższym rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej.

5) Pracodawcy, którzy nie uiszczą w ustalonych terminach dwóch kolejnych rat, tracą prawo do korzystania z przyznanych ulg, przyczem zaległości zabezpieczone hipotecznie stają się natychmiast wymagalne (odpowiednią klauzulę należy zamieścić we wpisie hipotecznym).

6) Ulgi, przyznane pracodawcom na mocy niniejszego okólnika, nie powinny być stosowane do zaległości, powstałych wskutek jawnie złej woli pracodawcy.

7) Zakłady zawiadomią niezwłocznie zainteresowanych pracodawców o przysługujących im na mocy niniejszego okólnika ulgach oraz wstrzymają wszczętą egzekucję tych zaległości, których spłata zostanie uregulowana w myśl niniejszego okólnika.

8) Zakłady winny nadsyłać w terminie 15-dniowym do bezpośredniej władzy nadzorczej wykaz załatwionych w ciągu każdego miesiąca spraw związanych z wykonaniem niniejszego okólnika.

Wzór takiego wykazu będzie przesłany oddzielnie.

3. Okólnik Min. Skarbu z dn. 5.XII.1933 r. L. D. 53572/1/33 do izb skarbowych.

Przesyłając w załączeniu odpisy okólników Ministerstwa Opieki Społecznej z dnia 17 listopada 1933 r. Nr. 4085/U. F. oraz z dnia 17 listopada 1933 r. Nr. 4086/U. F. wydanych do Kas Chorych i Zakładów Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych tudzież do Zakładu Ubezpieczeń od Wypadków we Lwowie, Ministerstwo Skarbu poleca wyłączyć bezzwłocznie z pod dalszej egzekucji przypadające tym instytucjom zaległe składki i opłaty, których termin płatności upłynął przed 1 października 1931 r.

Tytuły wykonawcze, obejmujące wyłącznie wyżej wspomniane zaległości, należy z egzekucji wycofać i przechować w osobnej teczce, nie zawiadamiając o wycofaniu wymienionych instytucyj.

Tytuły wykonawcze obejmujące prócz wyżej wymienionych zaległości, także zaległości podlegające dalszej egzekucji, należy odpowiednio sprostować i prowadzić dalszą egzekucję tylko co do zaległości nie korzystających z rozłożenia na raty. O tem wyłączeniu należy wspomniane wyżej instytucje zawiadamiać przy sposobności zawiadamiania o wy-

niku egzekucji zaległych składek i opłat nierozłożonych na raty i w związku z tem podlegających dalszej egzekucji.

Identyczny tryb postępowania należy stosować do zaległości podatkowych na rzecz władz samorządowych, rozłożonych na raty rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 25 listopada 1933 r. wydanym w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 731).

4. Okólnik Min. Spr. Wewn. z 21.XII.1933 r. Nr. SF. 26/2/11 do wojewodów.

Przesyłają P.P. Wojewodom powyższy odpis okólnika Ministerstwa Skarbu oraz dołączone odpisy okólników Ministerstwa Opieki Społecznej celem podania ich do wiadomości zarządom związków samorządowych, zwracam równocześnie uwagę na rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 25 listopada 1933 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o ulgach w spłacie zaległości podatkowych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 731). Rozporządzenie to dotyczy również niektórych danin samorządowych, a w szczególności: a) dodatków do podatków państwowych: gruntowego, od nieruchomości, przemysłowego, dochodowego oraz od spadków i darwin, jako też b) samoistnych podatków samorządowych: wyrównawczego dla gmin wiejskich, inwestycyjnego, opłat specjalnych i dopłat drogowych.

W myśl ustępu 1 § 8 powyższego rozporządzenia — płat-

nikom, którzy nie posiadają majątku nieruchomego, na którym możnaby zabezpieczyć przypadające od nich zaległości podatkowe, umarza się z urzędu czwartą część tych zaległości pod warunkiem uiszczenia pozostałych trzech czwartych części w 12 równych ratach kwartalnych od 1 stycznia 1935 roku począwszy, za opłatą odsetek za odroczenie w wysokości ½ % miesięcznie, licząc od 1.X.1933 r. Zgodnie zaś z § lit. c) omawianego rozporządzenia — to częściowo umorzenie zaległości w samoistnych daninach samorządowych należy do własnego zakresu działania związków samorządowych, na podstawie obowiązujących przepisów. Wobec postanowień art. 44 ustęp 1 lit. f) ustawy z dnia 23.III.1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 294) — umarzenie zaległości w gminach należy być do kompetencji zarządu gminy; natomiast w powiatowych związkach samorządowych sprawa ta — w myśl ustaw o ich ustroju — należy do kompetencji rady powiatowej.

Z uwagi na konieczność stosowania jednakowej miary w przyznawaniu ulg podatkowych zarówno w odniesieniu do płatników danin państwowych, jak i do płatników danin samorządowych, jest wskazanem ażeby związki samorządowe — bez wyjątków — stosowały do zaległości w samoistnych daninach samorządowych przytoczony wyżej przepis § 8, który do zaległości w daninach państwowych stosowany jest z urzędu. Zechcą przeto P.P. Wojewodowie wydać w tym względzie odpowiednie zalecenia.

OPIEKA SPOŁECZNA W WOJEWÓDZTWIE WILEŃSKIM.

Stan opieki społecznej na terenie województwa wileńskiego przy wyjątkowo trudnych warunkach w roku 1932/33 dał się naogół utrzymać na poziomie, jaki był w roku poprzednim, w dziedzinie tej jednakże napotyka się na coraz więcej trudności. W związku z przeżywanym przesileniem gospodarczym, daje się zauważyć wszędzie stałe wzmoczenie nędzy wyjątkowej. Okazanie pomocy wszystkim ubiegającym się o to przekracza możliwości finansowe samorządów terytorjalnych, na których ciąży ustawowy obowiązek bezpośredniego sprawowania opieki.

W roku budżetowym 1932/33 Ministerstwo Opieki Społecznej wyasygnowało na opiekę społeczną dla województwa wileńskiego 612.060 zł. 02 gr.

Powiatowe związki samorządowe w tymże czasie wydały na opiekę społeczną 72.270 zł. (bez danych z pow. oszmiańskiego), zarząd miejski m. Wilna 1.852.978 zł., gminy wiejskie i miejskie 130.804,32 zł.

Pomoc rządowa w zakresie opieki społecznej polegała na subsydjowaniu stowarzyszeń i zakładów opiekuńczych oraz na udzielaniu zapomóg doraźnych poszczególnym osobom.

Większość kredytów rządowych przeznaczona została na opiekę nad dziećmi i młodzieżą oraz na pomoc bezrobotnym.

Na opiekę nad dziećmi wydano 267.279 zł. 50 gr., w tem na dożywianie dzieci bezrobotnych 45.000 zł. Związkowi Międzyspółkrajowemu dla budowy i utrzymania Wojewódzkich Zakładów Opiekuńczych udzielono 75.000 zł., na kolonie letnie — 15.000 zł., na zakłady opiekuńcze i opiekę nad dziećmi w rodzinach — 112.279,50 zł.

Opieka nad dziećmi sprawowana była w zakładach zamkniętych (żłobkach stałych, schroniskach i bursach) i zakładach otwartych (ochronkach dziennych i żłobkach dziennych).

W 3-ach żłobkach znajdowało się 368 niemowląt, w 31 schroniskach — 1.686 dzieci i w 35 bursach 1.095 pensjonariuszy. Ogólna ilość dzieci w zakładach zamkniętych wynosiła 3.149, z czego na m. Wilno przypada 2.624 i na powiaty — 525 dzieci.

Warunki materialne niektórych zakładów są bardzo ciężkie wobec zmniejszenia subwencji rządowych i samorządowych. Szczególnie odczuwa się brak środków na zaopatrzenie dzieci w odzież i obuwie. Zadłużenie zakładów jest stałym zjawiskiem.

W końcu roku 1932/33 pow. zw. sam. w Postawach i Wilejce zlikwidowały swoje schroniska z braku środków na dalsze ich prowadzenie Dzieci z tych schronisk zostały częściowo umieszczone w schroniskach sąsiednich powiatów bądź też oddane pod opiekę rodzinom. Umieszczanie dzieci

w rodzinach znajduje coraz większe zastosowanie, jako tańszy sposób opieki, zarówno w powiatach, jak i w m. Wilnie. Również ze względów oszczędnościowych zapoczątkowano prowadzenie zakładów w powiatach dla dzieci z m. Wilna.

Ze względu na wzrastającą ilość zgłoszeń o zaopiekowanie się dziećmi zwrócono szczególną uwagę na rozwój otwartych zakładów opiekuńczych (ochron dziennych), których prowadzenie kosztuje taniej, aniżeli zakładów zamkniętych. Do ochron dziennych przyjmowane są dzieci bezrobotnych i z rodzin znajdujących się w wyjątkowej nędzy.

W roku 1932/33 było 29 ochron z ogólną ilością dzieci 1.032. We wszystkich ochronach dzieci były dożywiane z kredytów rządowych i samorządowych.

W roku 1932/33 uruchomiono 19 kolonij letnich, w tem jedna akademicka i 2 dla młodzieży szkół średnich, 14 dla dzieci ze szkół powszechnych, lecznicza w Druskienikach i zdrowotna w Podbrodziu dla dzieci zagrożonych gruźlicą. Ogółem z kolonij korzystało 3055 młodzieży, nie licząc akademików, z półkolonij — 100 dzieci.

W roku 1932/33 Wileńskie Towarzystwo Opieki nad dziećmi uruchomiło nową koloniję w folw. Konwaliszki w pow. oszmiańskim dla wychowanków zakładów tego T-wa.

Ogólny koszt prowadzenia kolonij wyniósł 179.923,87 zł. Na pokrycie tej kwoty złożyły się następujące sumy:

Subwencja Ministerstwa Opieki Społecznej	15.000,— zł.
„ Kasy Chorych	7.089,— „
Zarząd m. Wilna wyasygnował	81.185,72 „
Ofiary społeczne i inne wpływy	76.649,09 „

Należy podkreślić, że organizacje społeczne przyczyniają się w znacznej mierze do rozwoju kolonij letnich, dążąc stale do rozszerzenia ich i polepszenia warunków lokalowych i wychowawczych.

Opieka nad starcami i niezdolnymi do pracy polegała na utrzymaniu ich w domach opieki, na udzielaniu indywidualnych zapomóg gotówkowych w wypadkach najkonieczniejszych oraz na udzielaniu zasiłków inwalidom pracy.

W 24 domach opieki w roku 1932/33 znajdowało się 1.370 starców, w tem w m. Wilnie 1.260 i w powiatach 110 osób. Na opiekę nad starcami wydano 11.450 zł. z sum rządowych.

W roku 1932/33 uruchomiony został w Wilnie dom noclegowy dla kobiet na 50 osób. Poza tem zorganizowane zostały w Wilnie 2 jadalnie-herbaciarnie dla bezrobotnej inteligencji przez Związek Pracy Obywat. Kobiet i przez Narodową Organizację Kobiet.

Zasiłki dla inwalidów pracy wydawane były wyłącznie z kredytów Ministerstwa Opieki Społecznej. Na ten cel wyasygnowane było w roku 1932/33 21.840 zł. Inwalidów pracy, korzystających z zasiłków było 543, w tem w Wilnie — 190, w powiatach — 353. W Wilnie wypłacane były stałe zasiłki dla inwalidów pracy w pierwszej połowie roku po 15 zł., w drugiej połowie wobec zmniejszenia kredytów po 10 zł.

miesięcznie. W powiatach wypłacano inwalidom przeważnie doraźne zasiłki w wysokości od 5 do 15 zł. miesięcznie na osobę.

Liczba weteranów powstań narodowych na terenie województwa wileńskiego zmalała w ub. roku budżetowym do 7 osób. Pomoc z kredytów rządowych przyznanych przez Ministerstwo Opieki Społecznej w wysokości 5.530 zł. okazywana była głównie wdowom i rodzinom po zmarłych weteranach. Nadto z tychże kredytów udzielane były stałe zasiłki i jednorazowe większe zapomogi osobom zadłużonym, zakwalifikowanym przez Ministerstwo.

Walkę z żebractwem na terenie m. Wilna prowadził Komitet Społeczny pomocy biednym, udzielając drobnych doraźnych zapomóg żebrakom.

W okresie sprawozdawczym Komitet miał na ewidencji 145 żebraków, ulokował zaś w przytułkach 22 żebraków. Przy współudziale władz policyjnych wywieziono z Wilna kosztem Komitetu 67 żebraków do gmin przynależności, a 78 żebraków zawinionych przetrzymano w areszcie. Walka z żebrzącymi dziećmi utrudniona jest z braku odpowiedniego dla nich zakładu opiekuńczego.

OŚWIATA POZASZKOLNA NA WOŁYNIU.

W akcji oświaty pozaszkolnej, prowadzonej na Wołyniu planowo od r. 1927, rok szkolny 1932/33 należał do najpomyślniejszych w tym okresie. We wszystkich działach osiągnięto lepsze rezultaty niż w latach pomyślnych pod względem ogólnych konjunktur gospodarczych i finansowania prac oświatowych. Zawdzięczać to należy ofiarnej pracy nauczycielstwa oraz fachowej pomocy pow. instruktorów oświaty pozaszkolnej, którzy obecnie działają już we wszystkich powiatach.

Podsumowane ogólne wyniki przedstawiają się następująco:

Kursy wieczorowe dla dorosłych, zorganizowane w ilości 742 kompletów, liczyły 17.000 słuchaczy; naucało na kursach 880 nauczycieli, udzielając w roku ogółem 63.000 godzin nauki.

Do współpracy z nauczycielstwem szkół powszechnych pozyskano instruktorów rolnych, nauczycieli szkół rolniczych oraz samych rolników-praktyków, posiadających wykształcenie rolnicze, dzięki czemu obok nauki ogólnej na wielu kursach uwzględniono rolnictwo i wiadomości społeczno-gospodarcze. Owe wykłady rolnicze, udzielane systematycznie w ciągu 5 miesięcy, traktowane były jako przygotowanie do zajęć praktycznych w lecie. Takich kursów zorganizowano 70, zatrudnionych było 60 prelegentów rolników.

Wśród zarejestrowanych przez Kuratorjum 306 świetlic około 200 świetlic, t. zw. powszechnych, znajdowało całkowite oparcie o szkołę i pracę nauczycieli.

W związku z nową ustawą o ustroju szkolnictwa, zapowiadającą powszechne dokształcanie młodzieży w wieku 14 — 18 lat, szczególnego znaczenia nabiera organizacja młodocianych, b. wychowanków szkół powszechnych. Zagadnienie to rozpowszechniono w ciągu roku sprawozdawczego wśród nauczycielstwa. Rozpoczęto nawet organizację Kół b. wychowanków, która najliczniej rozwinęła się w powiecie krzemienieckim.

Chóry ludowe, działające w oparciu o szkołę powszechną w liczbie 105 zespołów cztero-głosowych, przyczyniały się nie tylko do podniesienia kultury artystycznej wsi wołyńskiej, lecz odgrywały zarazem rolę społeczno-wychowawczą, podejmując różnorakie prace oświatowe poza kultywowaniem śpiewu.

Biblioteki ruchome, zorganizowane przez Kuratorjum w liczbie 103 kompletów po 80 — 100 książek, stanowiły poważną pomoc w szerzeniu czytelnictwa. Ponadto komplety społeczno-rolnicze i wychowania obywatelskiego w liczbie 89 kompletów przyczyniały się do utrwalenia wyników nauczania na kursach oświatowo-rolniczych. Łącznie biblioteki ruchome zawierały 12.250 tomów, korzystało z nich ponad 9.000 czytelników.

Kształcenie pracowników oświatowych, opieka nad przysposobieniem społeczno-rolniczym działwy szkolnej, współdziałanie z organizacjami społecznymi, w szczególności ze Związkiem Strzeleckim (wychowanie obywatelskie) oraz Woł. Związkiem Młodzieży Wiejskiej (konkursy dobrego czytania książek i wychowanie obywatelskie) — oto najważniejsze prace instruktorów oświaty pozaszkolnej i nauczy-

cielstwa, które składały się na całokształt akcji oświaty pozaszkolnej.

Zasięg tej akcji, stosunkowo już dostatecznie szeroki, zdobywane co roku rezultaty, wreszcie pozytywna w stosunku do niej postawa ludności, dzięki czemu jest możliwym przeprowadzenie poważnych zadań wychowania państwowego, oto motywy jej znaczenia, zarazem silnie przemawiające za koniecznością wydatniejszego jej popierania przez samorządy.

Poniższe zestawienie przedstawia wysokość kredytów przyznanych przez związki samorządowe na oświatę pozaszkolną.

P o w i a t	Samorzady wypłaciły na oświatę pozaszkolną w roku 1932/33		
	Pow. zw. sam.	Gminy	Razem
1. Dubno	4.300	6 773	11.073
2. Horochów	—	645	645
3. Kostopol	1.020	—	1.020
4. Kowel	—	284	284
5. Krzemieniec	4.300	1.400	5.700
6. Luboml	350	1.000	1.350
7. Łuck	4.990	1.082	6.072
8. Równe	1.925	1.000	2 925
9. Sarny	900	1.200	2.100
10. Włodzimierz	500	1.700	2.200
11. Zdobunów	6 891	(w tem biblj.)	6.891
Razem	25.176	15.084	40.260

ZALESIANIE NIEUŻYTKÓW W WOJEWÓDZTWIE POLESKIEM.

Akcja zalesiania nieużytków piaszczystych (lotnych piaszków) w województwie poleskiem rozwija się pomyślnie, znajdując coraz większe zrozumienie jej znaczenia pomiędzy zainteresowaną ludnością. Podczas gdy w r. 1931/32 zalesiono tylko 90,08 ha i uzupełniono 1 ha poprzednio zalesionych nieużytków, w 1932/33 r. zalesiono sosną lub utrwalono za pomocą wierzby kaspiskiej razem 181,69 ha nieużytków oraz dokonano poprawek na powierzchni 20,54 ha poprzednio dokonanych zalesień. Poniesione na ten cel ogólne wydatki wyniosły w r. 1932/33 12.056 44 zł., z czego 9.042,32 zł. (75%) pokryło w postaci bezzwrotnego subsydjum Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych, resztę zaś wydatków t. j. 3.014,12 zł. — poniosły pow. zw. sam., które prowadzą akcję zalesiania nieużytków pod fachowym kierownictwem inspektora i komisarzy ochrony lasów.

SPRAWY GOSPODARCZE WOJ. NOWOGRÓDZKIEGO NA POSIEDZENIU RADY WOJEWÓDZKIEJ.

W dniu 16 grudnia ub. r. pod przewodnictwem p. Wojewody Świderskiego odbyło się doroczne V-te z kolei posiedzenie Rady Wojewódzkiej w Nowogródku. W posiedzeniu oprócz członków Rady Wojewódzkiej wzięli udział naczelnicy władz niezespólnych II-ej instancji.

Po zagajeniu przez Wojewodę, poddano szczegółowej dyskusji opracowane przez Wydział Samorządowy i rozesłane członkom Rady i naczelnikom władz II-ej instancji szczegółowe sprawozdanie o ogólnym stanie województwa, pracy administracji i samorządów w roku 1932/33 oraz ważniejszych zamierzeniach na przyszłość.

Zarówno w zagajeniu, jak i w dyskusji nad sprawozdaniem dominowały sprawy gospodarcze województwa. W wyniku zaś dyskusji nad sprawozdaniem oraz działalnością dotychczasową Funduszu Pracy Rada Wojewódzka w konkretnej uchwale stwierdziła, iż ciężki stan gospodarczy Nowogródzczyzny dałby się w znacznej mierze złagodzić przez większą, niż dotychczas pomoc ze źródeł Funduszu Pracy. Zdaniem Rady Wojewódzkiej pomoc zużyta na dalszą budowę koniecznych dróg oraz niezbędne inwestycje, — poza korzyściami natury ogólnogospodarczej przyczyniłaby się przedewszystkiem do zatrudnienia ludności małorolnej, dziś wyjątkowo biednej, powiększając jej zdolność konsumpcyjną i płatniczą. Poza tem cały szereg drobnych warsztatów rzemieślniczych, odczuwających brak pracy, zwiększyłoby za-

trudnienie swych członków. W referacie „Ochrona interesów producentów surowców rolniczych” omówiono to zagadnienie na tle istniejących stosunków handlowych w Polsce. Stwierdzono, że dziedzina ta wymaga czujności i stałych zabiegów czynników decydujących dla należytego zachowania us. awowego uprzywilejowania krajowych surowców pochodzenia rolniczego. W wyniku dyskusji Rada Wojewódzka powzięła następujące uchwały:

1) Specjalnie doniosłe znaczenie zarządzeń chroniących produkcję surowców krajowych, a zwłaszcza lnu, wełny, muszki roślinnych i zwierzęcych ma dla województwa nowogrodzkiego znaczenie decydujące. W dalszym ciągu Rada Wojewódzka stwierdza, że wydawane zezwolenia na przywóz bawełny, surowców oleistych i tłuszczowych koliduje z interesem producentów i nie zawsze jest wywołane rzeczywistą potrzebą gospodarczą.

2) Podkreśla się specjalne ekonomiczne znaczenie sadownictwa dla województwa nowogrodzkiego. W tym celu Rada Wojewódzka prosi czynniki rządowe, by nie ulegały staraniom unporterów owoców południowych i nie obniżają cła na wwóz owoców.

3) Zwraca się uwagę na katastrofalne zmniejszanie się pogłowia owiec i Rada Wojewódzka prosi Rząd o poczynienie energicznych zarządzeń, chroniących hodowlę owiec.

W dziedzinie drogowej województwo nowogrodzkie może poszczycić się w roku sprawozdawczym znacznym dorobkiem. Wybudowano bowiem 87 km. dróg o twardej nawierzchni w stosunku do 47 km. wybudowanych w roku ubiegłym. Również rzuca się w oczy kwota 2.312.000 złotych, z czego na roboty szarwarkowe przypada okragło 1.421.000 złotych. Z kredytów państwowych wydano na cele drogowe 300.000 złotych, z kredytów samorządowych 542.000 złotych. Za zaległe podatki odrobiono kwotę 10.000 zł.; z sum opieki społecznej wykonano robót drogowych w gotówce za kwotę 29.000 złotych, w naturze za 4.000 złotych.

Uchwalono przenieść niektóre drogi samorządowe do kategorii dróg państwowych, oraz drogi państwowe do kategorii dróg samorządowych.

W celu zmniejszenia kosztów, ponoszonych przez zainteresowanych właścicieli gruntów przy robotach meljoracyjnych oraz przebudowie ustroju rolnego, Rada Wojewódzka wypowiedziała się za koniecznością stosowania w jaknajszerszym zakresie szarwarku przy wykonywaniu najniezbędniejszych robót meljoracyjnych na obiektach, podlegających przebudowie ustroju rolnego. W związku z tem Rada Wojewódzka wypowiedziała się za przeprowadzeniem programu prac meljoracyj podstawowych, zgłoszonego przez Okręgowy Urząd Ziemi do wykonania w roku 1934/35 na terenie województwa nowogrodzkiego, obejmującego regulację rzek: Niewisza, Jelnia, Buła z Bulanką, Brodoh, oraz Lidziewa w obrębie miasa Lidy i Wołożynka w obrębie miasta Wołożyna.

GMACH KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI W POSTAWACH (WOJ. WILEŃSKIE).

W grudniu ub. r. oddany został do użytku Komunalnej Kasy Oszczędności i innych urzędów — własny gmach. Ogólny koszt gmachu wraz z budynkiem gospodarczym wyniósł 43.000,— zł., podczas gdy kosztorys opiewał na 47.000,— zł. i to bez budynku gospodarczego.

ROZBUDOWA DRÓG W POWIECIE ŻYWIECKIM (WOJ. KRAKOWSKIE).

Rada Powiatowa w Żywcu zaakceptowała uchwałę Wydziału Powiatowego w przedmiocie kredytu z Funduszu Pracy w wysokości 329.450,— zł. na budowę i rekonstrukcję dróg powiatowych. Z kwoty tej zostaną wykończone 2 szkoły powszechne oraz projektuje się budowę basenu kąpielowego w Zwardoniu.

KURSA ROLNICZE W POW. KUTNOWSKIM.

Staraniem O. T. O. i K. R. w Kutnie zostały zorganizowane w dniach od 26 listopada do 9 grudnia ub. r. dwutygodniowe kursa rolnicze, finansowane przez Wydział Po-

wiatowy. Kursy odbyły się w Woli Prosperowej i Zleszynie i programem swym objęły: uprawę roli, siew, hodowlę bydła i trzody chlewnej, zasady pielęgnacji roślin, spółdzielczość i organizację gospodarstw łącznie z rachunkowością. W kursach wzięło udział około 100 osób.

POŁĄCZENIE KAPITAŁÓW K. K. O. Z ODDZIAŁEM BANKU ZIEMIANSKIEGO W OPATOWIE.

Rada Powiatowa w Opatowie uchwaliła na wniosek Rady Komunalnej Kasy Oszczędności połączenie się Kasy Komunalnej z miejscowym Oddziałem Banku Ziemianskiego, który ulega likwidacji. Połączenie kapitałów obu instytucji ma być dokonane na następujących warunkach:

a) kapitały gotówkowe oddziału Banku, pochodzące z lokat, przechodzą do Komunalnej Kasy Oszczędności, bez przejęcia jakichkolwiek innych pasywów;

b) obecna Rada Kasy i Zarząd rozwiązuje się, a na ich miejsce zostaną wybrane nowe organa kasy zgodnie ze statutem Kasy z tem zastrzeżeniem, że do Kasy powołana zostanie potowa członków z pośród większej własności rolnej, a do Zarządu Kasy wejdzie również jeden przedstawiciel większej własności;

c) komunalna Kasa Oszczędności zaangażuje na dyrektora kasy, dotychczasowego dyrektora oddziału Banku Ziemianskiego.

W SPRAWIE DZIERŻAWY BUDYNKU PAŃSTWOWEGO, ZAJĘTEGO POD SZPITAL POWIATOWEGO ZWIĄZKU SAMORZĄDOWEGO W OSTROWI MAZOW.

Z uwagi, iż kwestje formalne, związane z dzierżawą budynku państwowego na potrzeby szpitala w Ostrowi Maz. nie zostały do chwili obecnej uregulowane, a budynek ten jest niezbędny dla powiatowego związku samorządowego, który dla szpitala nie posiada gmachu własnego, Wydział Powiatowy postanowił wystąpić do władz o umorzenie czynszu zaległego oraz o wyrażenie zgody na opłatę czynszu dzierżawnego, poczynając od 1 stycznia 1933 r., w wysokości jednego złotego rocznie.

LIKWIDACJA SCHRONISKA DLA STARCÓW I KALEK W PIÓRKOWIE (POW. HRUBIESZOWSKI).

Rada Powiatowa w Hrubieszowie postanowiła zlikwidować z dniem 31 marca 1934 r. schronisko dla starców i kalek w Piórkowie. Likwidacja schroniska została zdecydowaną wobec niecelowości dalszego prowadzenia go z uwagi na wysoki koszt dzienny utrzymania, który wynosił zł. 1.45. Za tę kwotę gminy utrzymują 3 starców, ulokowanych u rodzin prywatnych.

WYPOŻYCZENIE NARZĘDZI LEKARSKICH PO ZLIKWI- DOWANYM SZPITALU POW. W POSTAWACH KLINICE PRYWATNEJ.

Wobec zlikwidowania szpitala powiatowego w Postawach — Wydział Powiatowy na skutek propozycji jednego z lekarzy, zamierzającego uruchomić własną klinikę ginekologiczną — zgodził się na wypożyczenie dla kliniki instrumentów i narzędzi medycznych, zbędnych dla funkcjonującej powiatowej przychodni lekarskiej. Wzajemnie za wypożyczenie narzędzi Wydział Powiatowy i Zarządy gminne z terenu powiatu korzystać będą z 30% rabatu z tytułu kosztów leczenia w klinice za chorych, skierowanych do kliniki przez gminy bądź Wydział Powiatowy.

„POWIATOWA KOMUNIKACJA AUTOBUSOWA” W POW. CHOJNICKIM (WOJ. POMORSKIE).

Rada Powiatowa w Chojnicach uchwaliła uruchomienie przedsiębiorstwa: „Powiatowa Komunikacja Autobusowa”, dla przewozu osób, poczty i towarów w północno-zachodniej części powiatu chojnickiego, nie posiadającej komunikacji kolejowej. Na ten cel związek samorządowy otrzymał 2 pożyczki w kwocie 25.000,— zł. i rozpoczął pertraktacje z za-

interesowanymi przedsiębiorstwami co do zorganizowania ewentualnej spółki. Propozycje przedsiębiorców okazały się jednak dla powiatowego związku samorządowego niekorzystne, wobec czego Rada Powiatowa uchwaliła prowadzenie przedsiębiorstwa we własnym zarządzie z jednoczesnym wystąpieniem do Ministerstwa Komunikacji o udzielenie powiatowi koncesji z prawem wyłączności. Komunikacja ma objąć odcinek Chojnice — Lipienice — Brzeźno i na okresy letnie Chojnice — Charykowy; w tym celu zakupiony zostanie autobus marki Polski-Fiat za cenę 20.750,— zł.

Ogólniejsze zasady organizowanego przedsiębiorstwa uchwaliła Rada Pow. jak następuje:

§ 1.

1) Uruchamia się Powiatową Komunikację Autobusową.
2) Powiatowa Komunikacja Autobusowa ma na celu przewożenie osób, poczty, bagażu i towarów pojazdami mechanicznymi w północno-zachodniej części powiatu chojnickiego, nie posiadającej komunikacji kolejowej.

§ 2.

Powiatowa Komunikacja Autobusowa jest przedsiębiorstwem powiatowym powiatu chojnickiego, prowadzonym wedle zasad handlowych; ze szczególnem uwzględnieniem potrzeb i interesów gospodarstwa społecznego.

§ 3.

1) Powiatowa Komunikacja Autobusowa pokrywa wszelkie swoje wydatki z własnych dochodów i funduszy i prowadzi swą gospodarkę na podstawie rocznych budżetów i planów finansowo-gospodarczych, uchwalonych przez Radę Powiatową, a zatwierdzonych przez władzę nadzorczą.

2) Preliminarz budżetowy Powiatowej Komunikacji Autobusowej jest częścią składową preliminarza budżetowego powiatowego związku samorządowego. Wydział Powiatowy składa corocznie sprawozdania Radzie Powiatowej o gospodarce tego przedsiębiorstwa w ubiegłym okresie budżetowym oraz o jego stanie. Sprawozdanie to będzie częścią powiatowego zamknięcia rachunkowego.

§ 4.

Bezpośredni zarząd przedsiębiorstwa „Powiatowa Komunikacja Autobusowa” sprawuje Wydział Powiatowy.

Jednocześnie Rada Powiatowa uchwaliła odpowiedni regulamin — taryfę opłat, która przy przewozie osób wynosi:

przy przejeździe na odległość	od 1 do 7 klm.	0,50 zł.
„ „ „ „	„ 8 — 14 „	1, — „
„ „ „ „	„ 14 — 21 „	1,50 „
„ „ „ „	ponad 21 „	2 — „

Wiadomości gospodarcze

KURSY WALUT.

(Notowane na giełdzie warszawskiej w dn. 4.I. 1934 r.)

1 dol. St. Zjedn. — 5.64 zł. — 5.70 zł.
100 frank. szwajc. — 172.58 — 171.72 zł.
1 funt. szterl. — 29.04 — 28.76 zł.
100 frank franc. — 34.97 zł. — 34.79 zł.

PAPIERY PROCENTOWE.

(Notowane na giełdzie warszawskiej w dniu 4.I. 1934 r.)

4 proc. pożyczka inwestycyjna 103.50 zł. 3 proc. państw budow 39.75 zł., 4 proc. państwowa pożycz. premjowa dolarowa 50.00, 8 proc. Listy Zastawne Banku Gospodarstwa Krajowego 94 zł. (w złotych w złocie = 161.68 zł. obieg.). 8 proc. obligacje Banku Gospodar. Krajowego 94 zł. (w zł. w złocie = 161.68 złotym obieg.). 7 proc. Listy Zastawne Banku Gospodarstwa Krajowego 83.25 zł. 7 proc. obligacje Banku Gospod. Krajow. 83.25 zł. 8 proc. Listy Zastawne Banku Rolnego 94.00 (w złotych w złocie = 161.68 złotym obiegowym). 7 proc. Listy Zastawne Bank Roln. 83.25 zł. 4 1/2 proc. Listy Zastawne Ziemskie — 47.25 zł. 8 1/2 proc. obligacje Polskiego Banku Komunalnego III i IV em. — — zł. 4 1/2 proc. Listy Zastawne m. Warszawy 51.25 zł. 8 proc. Listy Zastawne m. Warszawy 53.00. 8 proc. Listy Z. m. Piotrkowa 52.50 zł. 8 1/2 proc. Listy Zastawne m. Łodzi 45.75 zł., 8 proc. Listy Z. m. Lublina 43.00. 8 proc. Listy Z. m. Częstochowy 33.00. 8 1/2 proc. L. Z. m. Kielc 30.00
Akcje Banku Polskiego 85.00 zł.
Kurs urzędowy 1 grama czystego złota 5.9244 zł.

CENY ZBOŻA.

(Ceny za 100 kg. franko stacja załadowania)

W dn. 4.I. 1934 r. Warszawa.

Zyto 14.25 — 14.75 zł.
Pszenica 20.00 — 21.00 zł.
Jęczmień 13.25 — 15.50 zł.
Owies 13.25 — 12.25 zł.

NABIAŁ.

(W dniu 12. XII. 1933 r. Warszawa).

Mleko niezbierane: Cena za 1 litr. mleka w hurcie 0.25 zł.
Masło: za 1 kg. w hurcie: wyborowe luksusowe 3.70 zł., mleczarskie deserowe II gat. 3.60 zł., mleczarskie solone 3.20 zł., osetkowe 2.70 zł.
Ceny masła w detalu rozumieją się o 15 % więcej cen hurtowych
Jaja świeże za sztukę 0.13 1/2 zł.

Książki, broszury, ulotki i czasopisma, wszystkie druki, księgi i pomoce do rachuby, materiały piśmienne oraz pomoce biurowe należy nabywać w Samorządowym Instytucie Wydawniczym w Warszawie, świętokrzyska 13.

Poradnik samorządowy

1. Pytanie: Zarząd gminy gm. Łukowa zapytuje, czy zatrudniony przez Zarząd gminny pospolitaż z kat. C, rocznika opłacającego podatek wojskowy, winien ten podatek opłacać (czy Zarząd gminny ma prawo mu ten podatek wymierzyć) gdyż w myśl rozporządzenia Rady Min. z dn. 20.I.1930 r. Dz. U. R. P. Nr. 9, poz. 63) o wymiarze podatku wojskowego, zwolnieni od tegoż podatku są: między innymi „utrzymywani kosztem samorządu gminnego lub dobroczynności publicznej”. Jak należy rozumieć stosunek

utrzymania etatowego pracownika przez Zarząd gminy (samorząd), oraz kto właściwie według powyższego jest zwolniony od podatku wojskowego?

Odpowiedź: Wymienione w pytaniu rozporządzenie Rady Min. zostało zastąpione rozporządzeniem Rady Min. z 24.VIII.1931 r. (Dz. Ust. Nr. 89, poz. 697), a jak nam wiadomo, M-stwo Spraw Wewn. w porozumieniu z Mstwem Skarbu opracowuje projekt nowego rozporządzenia w sprawie podatku wojskowego.

Par. 2 wymienionego wyżej rozp. z 24.VIII.1931 r. zawiera również przepis, iż od podatku wojskowego wolni są utrzymywani kosztem samorządu gminnego lub dobroczynności publicznej. Do rzędu tych osób nie należą jednakże pracownicy samorządowi, rozporządzenie bowiem w cytowanym przepisie miało na myśli osoby, które gmina utrzymuje w wykonaniu zadań opieki społecznej albo też — które są utrzymywane kosztem dobroczynności publicznej, świadczonej przez społeczeństwo poza gminą. Pracownik gminy nie jest „utrzymywany“ przez gminę, utrzymuje się on sam z dochodów, które otrzymuje od gminy, występującej w stosunku do niego w roli pracodawcy. Wynika z tego, że pracownik gminy — o ile należy do kategorii osób, podlegających podatkowi wojskowemu — nie jest wolny od tego podatku; w praktyce gmina może go zwolnić od podatku zasadniczego w sposób, przewidziany w § 20 rozporządzenia (odroczyć płatność podatku, a z końcem roku podatek ten umorzyć).

2. Pytanie: Kier. Rachuby Wydz. Pow. w Garwolinie zapytuje:

1) jak należy rozumieć, przepis art. 575, § 1 Kodeksu Postępowania Cywilnego, w szczególności — czy pracownikowi, który pobiera np. 200 zł. miesięcznie, w razie zajęcia sądowego należy potrącić 1/5 t. j. zł. 40 — czy też pozostawić niewzruszalne 100 zł. o których mowa w powołanym artykule i dopiero od pozostałych 100 zł. potrącić 1/5 czyli zł. 20.

2) czy raty Pożyczki Narodowej podlegają wyłączeniu z pod zajęcia narówni ze wszystkimi składkami na Kasę Chorych, Z.U.P.U., podatek dochodowy i t. p.

Odpowiedź: 1) Par. 1 art. 575 K. P. C. należy rozumieć w ten sposób, że potrąca się piątą część całego uposażenia (po potrąceniu podatków, składek i t. p.) z tem jednakże zastrzeżeniem, że pracownikowi musi się pozostawić 100 zł.; jeżeliby więc pensja pracownika (netto) wynosiła np. 120 zł., to piątą

część wynosiłaby 24 zł., z tytułu egzekucji jednak potrącić można tylko 20 zł., bo pracownikowi musi pozostać 100 zł.

2) Z art. 576 K. P. C. wynika, że 1/5 (względnie 2/5, o ile są również należności alimentarne) oblicza się od uposażenia po potrąceniu zeń „podatków, składek emerytalnych opłat publicznych, należnych z ustawy“. Ponieważ ustawa nie przewiduje potrącenia z uposażenia rat Pożyczki Narodowej, której subskrypcja zresztą była dobrowolna, przeto raty Pożyczki Narodowej nie podpadają pod pojęcie „opłat publicznych, należnych z ustawy“, o których mówi art. 576 K. P. C. i nie należy ich potrącać z uposażenia przy ustalaniu wysokości uposażenia, podlegającej egzekucji.

3. Pytanie: Urząd gminy gm. Nałęczów, nawiązując do art. 7 ustawy o tymcz. ureg. fin. kom., zezwalającego gminom na pobór podatku hotelowego, zapytuje, czy są jakieś normy, określające wysokość tego podatku.

Odpowiedź: Ustawowych norm niema, wysokość podatku zatem zależy od uchwały organu stanowiącego gminy i zatwierdzenia władzy nadzorczej. Ażeby zaś podatek był wymierzany mniej więcej jednolicie w całym Państwie i aby władze nadzorcze, powołane do zatwierdzenia statutów tego podatku, były zorientowane co do wysokości dopuszczalnych stawek podatkowych, Ministerstwo Spraw Wewn. w okólniku z dnia 19.II.1927 r. Nr. 42 (przytoczony on jest w całości na str. 411 i nast. książki p. t. „Skarbowość Samorządu Terytorjalnego w Polsce“), zawierającym wskazówki dla władz nadzorczych, wiążące je przy zatwierdzaniu uchwał finansowych związków samorządowych, ustaliło, iż stawki podatku hotelowego nie powinny przekraczać 30% należności za wynajem lokalu wraz z meblami, usługą, pościelą, oświetleniem i opałem.

H. i P.

Wydawnictwa nadesłane

ROCZNIK STATYSTYCZNY M. WILNA 1933.

Ukazał się trzeci z rzędu rocznik statystyczny m. Wilna, obejmujący w 20 działach oraz 3 dodatkach (łącznie 380 tablic i 1 plan) całokształt życia miasta oraz charakterystykę gospodarczą województw półn.-wschodnich, do roku 1931/32 włącznie. Dane dotyczące miasta zawierają się w następujących działach: meteorologia, obszar miasta i drogi publiczne, budowlę i mieszkania, ludność i ruch ludności, zdrowie publiczne, ceny i aprowizacja, kredyt, zrzeszenia gospodarcze, praca, przemysł i handel, przedsiębiorstwa użyteczności publicznej, komunikacja i transport, poczta, telegraf i telefony, oświata, kultura, statystyka kościelna, bezpieczeństwo publiczne, więziennictwo i sądownictwo, podatki państwowe w Wilnie, finanse miejskie. Dodatek I i II zawierają statystykę gospodarczą woj. półn.-wschodnich. Dodatek III — wyniki spisów: inwentarza żywego, spożycia mle-

ka, spisu nieruchomości, budynków i lokali oraz ludności według bloków statystycznych.

W porównaniu z rocznikiem poprzednim, obecny poszerzony został przez zamieszczenie cennych danych o ludności Wilna w/g narodowości, wieku, płci, wyznania i wykształcenia, które to dane zdobyto wysiłkiem honorowych komisarzy podczas II powsz. spisu ludności z dnia 9.XII.1931 r. Następnie zamieszczone zostały wyniki wspomnianych już spisów inwentarza żywego, mleka, nieruchomości, budynków i lokali oraz ludności w/g bloków statyst. które to wyniki są dorobkiem pracy bezrobotnych pracowników umysłowych.

Należy podkreślić bogactwo uzyskanych w ten sposób danych, które przez swój charakter stanowią materiał do wyczerpujących opracowań monograficznych.

Rocznik Statystyczny m. Wilna jest jedynym wydawnictwem statystycznym, dotyczącym całokształtu życia Wilna i gospodarki woj. półn.-wschodnich.

czas. 13458/16/1-52

ZWIĄZEK
Komunalnych Kas Oszczędności
w Warszawie

BIBLIOTEKA
ZWIĄZKU KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI
w WARSZAWIE
Nr 19/34

SPIS RZECZY

DRUKOWANYCH W „SAMORZĄDZIE“ W ROKU 1934

A) ARTYKUŁY

I. ARTYKUŁY TREŚCI OGÓLNEJ.

	Nr. Nr.
Na progu nowego roku — M. Jaroszyński	1
Legends i mity — F. Branny	3
Bezrobocie na wsi — M. Jaroszyński	11
Jeszcze o legendach i mitach — S. Gliszczyński.....	17
O wyrobienie działacza samorządowego dla województw południowych — R. Andruszkiewicz	17
Rzeczywista rzeczywistość — F. Branny.....	18
Oblicze społeczne gospodarki samorządowej — H. Mo- szczyński	22
ś. p. Bronisław Pieracki	25
Majdańska droga — J. G.....	25
Na „święto morza“ — J. Dębaki.....	26
Morze — czynnikiem niezależności gospodarczej — B. Witwicki	26
O chłopie — samorządowcu — K. Wyszomirski.....	27
Samorząd a społeczeństwo — L. W. Biegeleisen.....	28
Dobro gminne w województwach południowych. — A. H. Odezwa Ogólnopolskiego Komitetu Ofiarom Powodzi....	28
W sprawie pomocy związkom samorz. na terenach obje- tych klęską powodzi — F. Branny.....	29
Samorząd a społeczeństwo — S. Zbrożyna.....	37
Blaski i cienie gospodarki samorządowej — S. Gli- szczyński	40
Oszczędności na określone cele — S. Kopczyński.....	42
Łódź a powiat Łódzki — A. Rzewski.....	43
O celowość i oszczędność w gospodarce samorządowej — S. Dębowski	43
Samorząd a technika obchodzenia się z ludźmi — A. Rzewski	44
	50

II. STATYSTYKA KOMUNALNA.

	Nr. Nr.
Wydatki i dochody związków samorząd. w/g prelimina- rzy budżetowych na r. 1933/34 — S. S.....	8
Zaległości w podatkach samorządowych — A. H.....	10
Przystosowanie się samorządów powiatowych do pogar- szającej się konjunktury gospodarczej — A.	32
Wydatki i dochody samorządu terytorjalnego w/g preli- minarzy budżetowych na r. 1934/35 — S. S-ki...	46
Zadłużenie samorządów — J. Czadankiewicz.....	47

III. USTRÓJ I ORGANIZACJA WEWNĘTRZNA SAMORZĄDU.

Wybór i dobór ludzi na stanowiska przełożonych gmin. — S. Zakrzewski	3
O rewizję obowiązkowego zakresu działania samorządu — M. Jaroszyński	5
Odpowiedzialność dyscyplinarna członków zarząd. komun. w b. dz. pr. wobec postanowień nowej ustawy ustrojowej. — Dr. W. Dalbor	7
Po wyborach gromadzkich w woj. centralnych i wschod- nich — M. J.....	19
Zadania nowych organów miejskich na tle obecnej sy- tuacji (przemówienie dr. M. Jaroszyńskiego).....	21
Dokoła sprawy gromady — S. Michalski	26
Współdziałanie gromad z gminą wiejską — W. O Nie- piekło	33
Przed wyborami do rad powiatowych — W. Karpiński	36
Zadania gromady — M. Jaroszyński	38

0771 1731 1530

	Nr. Nr.		Nr. Nr.
Gminy zbiorowe Małopolski — J. Sułkowski	44	Brońmy rolnika — W. Niepiekło	21
Związek Rewizyjny Samorządu Terytorjalnego — M. Jaroszyński	46	Zagospodarowanie nieużytków — Inż. W. Dakowski ...	22
Kontrola wykonanej pracy — W. Gajewski	47	Kilka uwag o oświacie rolniczej — B.	24
W sprawie nadzoru nad gminami — B. B.	48	Zmniejszenie się zdolności konsumcyjnej na produkty rolne — A.	25
O trwałość przewodnictwa w wydziałach powiatowych — R. Andruszkiewicz	48	Sprawa cen na produkty rolnicze — A.	27
Dwie uwagi w sprawie sołtysów — Dr. Z. Pazdro	49	Zmniejszenie wydatków w gospodarstwach rolnych — A.	29
O trwałość przewodnictwa w wydziałach powiatowych — S. Howiecki	52	Nie zmniejszanie wytwórczości ale zróżniczkowanie rolnictwa winno być naszym dążeniem — A.	31
Organizacja urzędu gminy zbiorowej w woj. południowych i zachodnich — R. Andruszkiewicz	52	W sprawie urzędów rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich — W. Karpiński	31
IV. GOSPODARKA FINANSOWA ZWIĄZKÓW SAMORZĄDOWYCH.		Oddłużenie rolnictwa — J. Kom.	35
Przepisy prawne o zaciąganiu pożyczek przez gminy miejskie i powiaty — S. S.	1	Trudności finansowe gospodarstw rolnych powstałych w wyniku parcelacji — St. Michalski	39
Uwagi w sprawie reformy danin samorządu terytorjalnego — Dr. A. Dmitrjew	3	Meljoracje bez odpowiednich podstaw naukowych — Inżynier	42
Reforma uposażeń funkcjonariuszów państwowych a samorząd — F. Grela	4	Samorząd a szkoły rolnicze — S. Gliszczyński	50
Reforma czy redukcja — Lechicki	7	Wyniki współpracy samorządu powiatowego i gminnego na terenie woj. Wołyńskiego ze Stacją Ochrony Roślin w Łucku — K. Leszczyński	52
Projekt ustawy o podatku gruntowym — W. Dulnicz ..	8	VI. SZKOLNICTWO, OŚWIATA, PRACA SPOŁECZNA.	
Refleksje przedbudżetowe — M. Korwin-Piotrowski ...	9	Samouctwo w ramach nowego ustroju szkolnictwa — F.	3
Obowiązki samorządów w zakresie współdziałania przy wymiarze podatków w/g ordynacji podatkowej — Dr. A. Dmitrjew	13	Kurs nowego gimnazjum dla samouków — S. L.	5
Realne propozycje — Lechicki	15	Pociągnięcie do zabezpieczenia od bezrobocia pracowników szkół powszechnych — A.	10
Wysokość zobowiązań, budżet wegetacyjny a uzdrowienie finansów związków samorządowych — W. Wasik	17	Sprawa bibliotek publicznych — M. Jaroszyński	14
Kilka uwag o egzekucji danin samorządu powiatowego — Fr. Grela	20	Powszechny Uniwersytet Korespondencyjny	25
System usprawnienia inkasa danin publicznych zastosowany w pow. bocheńskim — P. Drożdż	20	Przedszkola w polityce związków samorządowych — A. Ch.	34
Klasyfikacja gruntów w podatku gruntowym a finanse związków samorządowych — Fr. Grela	21	Współpraca samorządu gminnego z organizacjami społecznymi na terenie wsi — S. Dębowski	37
Racjonalizacja gospodarki w samorządzie gminnym — S. Gliszczyński	22	Biblioteki samorządowe w świetle liczb — Z. Hartleb-Wojciechowska	39
Niedobory (deficyty) i nadwyżki budżetowe w rachunkowości związków samorządowych — Fr. Grela ...	27	Stan i perspektywy samorządowego szkolnictwa średniego — A. Ch.	40
Sprawa aktualna — M. Ziembicki	32	Współpraca samorządu gminnego z organizacjami społecznymi na wsi — K. Grochowski	41
Niedobory (deficyty) i nadwyżki budżetowe w rachunkowości związków samorządowych — F. Grela	32	Wydatki samorządu na biblioteki — Z. Hartleb - Wojciechowska	47
Ku poprawie sytuacji finansowej związków samorządowych — Fr. Grela	45	Biblioteki gminne — S. Dębowski	50
Miesięczne wykonywanie budżetów w związkach samorządowych — W. Wasik	45	Rozwiązanie sprawy bibliotecznej — M. Jaroszyński ...	51
Budżet Państwa na r. 1935/36 a gospodarka komunalna — F. Greła	46	VII. SPRAWY DROGOWE.	
Egzekucja należności uprzywilejowanych wierzycieli przeciw związkom samorządowym — A. H.	47	Ogólne uwagi dotyczące usprawnienia gospodarki drogowej — A. Pajączkowski	5
Postępowanie oddłużeniowe — W. Gajewski	51	Reforma danin komunalnych a gospodarka drogowa samorządów powiatowych — Inż. A. Gajkowicz ...	7
V. ROLNICTWO I WETERYNARJA.		Rozszerzenie szarwarku drogowego — M. Jaroszyński ...	12
Współpraca izb rolniczych z organizacjami rolniczymi i samorządem terytorjalnym — S. Miklaszewski ..	2	Jeszcze w sprawie szarwarku drogowego — J. Stamirowski	15
Zwierzęta rzeźne i ich hodowla według rejonów — J. O. Podstawy akcji zbożowej w zakresie lokalnym — Inż. W. Nowicki	5	Kontrola przy wykonywaniu szarwarków — H. Moszczyński	16
Związek Międzykomunalny dla popierania rolnictwa w Drohiczyźnie — Inż. W. Nowicki	8	Nieporozumienia drogowe przy scalaniu gruntów — Inż. M. Ostkiewicz - Rudnicki	44
Zsyp ziarna jako podstawa akcji zbożowej — Inż. W. Nowicki	10	Drzewa przydrożne — Inż. W. Dakowski	50
Zasady lokalnej polityki zbożowej — Inż. W. Nowicki ..	11	VIII. ZDROWIE I OPIEKA SPOŁECZNA.	
Możliwości rozwojowe lokalnej akcji zbożowej — Inż. W. Nowicki	12	Opieka otwarta czy poniewierka — F. Branny	2
Spółdzielczość rolnicza w 1932 r. — A.	12	Położenie prawne dziecka nieślubnego — R. Werner ..	4
Na marginesie meljoracji Polesia — Inż. W. Herniczek ..	14	Gromada a opieka społeczna — Fr. Branny	13
Na złej drodze — B-f.	19	Opieka nad dzieckiem — H. Witkiewicz - Mokrzycka ...	16
		Samorządowe żłobki dzielnicowe i dziecińce — Z. Rogaczewska	18
		Projekt ustawy o opiece nad psychicznie chorymi — F. Branny	20
		Polityka samorządu w dziedzinie przychodni lekarskich — W. Niepiekło	43

IX. KASY OSZCZĘDNOŚCI I KREDYT KOMUNALNY.

Gminne kasy poż. - oszczęd. woj. Wolyńskiego — S. Wołk	4
Uwagi w sprawie propagandy akcji oszczędnościowej — Sz.	12
Koordynacja nadzoru nad K. K. O. — K. Kohlmann	13
Banki komunalne w 1933 r. — Es.	17
Działalność K. K. O. woj. zachodnich (Poznańskiego i Pomorskiego) w 1933 r. — Es.	19
Bank Gospodarstwa Krajowego w 1933 r. — Es.	23
Gminne kasy poż.-oszczęd. w 1932 r. — S. G.	25
Rozwój i znaczenie gminnych kas poż. - oszczęd. — S. Kopczyński	30 i 31
Kilka uwag na temat K. K. O. — A. Ryszawy	35
Zadłużenie samorządów w K. K. O. — S. Michalski	40
Działalność Banku Gospodarstwa Krajowego	40
Zagadnienie reorganizacji działalności gm. kas poż.-oszczęd. — S. Kopczyński	41
Reforma prawa o K. K. O. — Samorządowiec	42
K. K. O. na tle bankowości polskiej — S. Michalski	43
Gminne kasy poż.-oszczęd. czy filje K. K. O. — M. Korwin - Piotrowski	44
O organizacji związkowej K. K. O. — S. Michalski	48
Działalność kredytowa K. K. O. w latach 1931 — 1933 — C. J.	49

X. SPRAWY PRACOWNIKÓW SAMORZĄDOWYCH.

Ustawa scaleniowa a ubezpieczenia pracowników samorządowych — W. Dulnicz	6
Charakter prawny ubezpieczenia emerytalnego pracowników samorz. — W. Dulnicz	28
Zaliczanie lat poprzedniej służby państwowej do wysługi emerytalnej pracowników samorząd. oraz płatnych członków magistratu b. dz. pr. — Dr. W. Dalbor	24
Charakter prawny Powiatowego Funduszu Emerytalnego — W. Dulnicz	29
Zaliczanie lat poprzedniej pracy — W. Dulnicz	30
Jak powinno być ostatecznie — W. Karpiński	33
W obronie Powiatowych Funduszy Emerytalnych — M. Korwin - Piotrowski	33
Przygotowanie kandydatów na sekretarzy gmin wiejskich — R. T.	34
Na marginesie zagadnienia ubezpieczenia emerytalnego pracowników samorządowych — Sz.	41

XI. BUDOWNICTWO I WALKA Z OGNIEM.

W poszukiwaniu środków umożliwienia gminom wykonania obowiązków przeciwpożarowych — S. Grzeszczak	16
Ochrona przed pożarami i innymi klęskami — R. Werner	22
Architekci powiatowi — J. Bonkiewicz - Sittauer	40
Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych	41

XII. RÓŻNE, DOTYCZĄCE DZIAŁALNOŚCI ZWIĄZKÓW SAMORZĄDOWYCH.

Nowoczesne urządzenia w wodociągach m. st. Warszawy wobec 50-lecia ich istnienia	3
Współpraca samorządu terytorjalnego a izb przemysłowo-handlowych i rzemieślniczych — Dr. A. Dmi-trjew	11

Fundusz Bezrobocia a instytucje zastępcze — A.	18
Powierzanie czynności Państw. Urzędów Pośredn. Pracy samorządom — A.	21
Zadania kinematografów samorządowych — Z. Hartleb-Wojciechowska	23
Polityka lokacyjna ubezpieczeń wobec samorządu — J. Czadankiewicz	36
Kinematografy samorządowe — S. Łoskiewicz	36
Dosyć chaosu turystycznego — J. Gątkiewicz	49

XIII. SPRAWY OGÓLNO - GOSPODARCZE.

Sprawa badań przemysłu ludowego — J. Oryźyna	14
Badania przemysłu ludowego — J. O.	15
Obroty płatnicze między Polską a zagranicą w latach 1929 — 1932 — J. Gątkiewicz	16
Kulisy filmu w Polsce — J. Gątkiewicz	26
Zamiast ubezpieczeń — J. Bonkiewicz - Sittauer	38
U podstaw ubezpieczeń	38
Fundusz Pracy ... i co dalej — J. Bonkiewicz-Sittauer	41
Drogi rozwoju rzemiosł ludowych — S. Kopczyński	45
Popieranie przemysłu ludowego zagranicą — J. Oryźyna	51
Realizacja idei oszczędności	51
Próżnia kapitałowa... a co dalej — J. Gątkiewicz	52

XIV. GŁOSY CZYTELNIKÓW.

Soltys — pierwszy obywatel wsi — Jan Sułkowski	2
Reforma danin komunalnych — K. Kołodziej	6
Jeszcze o ustawie przeciwpożarowej — A. C-kier	9
Zorganizowanie gmin zbiorowych w Małopolsce — A. Kadajski	47
O usprawnienie egzekucji — J. Bolesławski	48
Gminy zbiorowe w Małopolsce, ich finanse i pracownicy — J. Sokolowski	49
Jeszcze o egzekucji — S. Sitek	50
Sprawa aktualna — H. Ziembicki	52
W sprawie zastępstwa rachmistrza — A. Strauss	52

XV. CO PISZĄ INNI.

Rola gromady w pracy publicznej	19
Dokoła sprawy czytelnictwa i bibliotek publicznych	19
W sprawie organizacji administracji drogowej	21
Blaski i cienie rad gromadzkich	21
Gospodarka związków samorządowych (w.)	30
Wpływ danin komunalnych na terytorjalny podział dochodu społecznego — m.	36
Oddłużenie samorządu — r.	37
Przygotowywanie sekretarzy gminnych przyszłych gmin zbiorowych w woj. południowych i zachodnich — r.	37
Kształcenie zawodowe pracowników K. K. O. — r.	37
Oddłużenie pracowników umysłowych — r.	37
W sprawie samorządu szkolnego — r.	39
Wydatki na rzeczowe potrzeby szkół — r.	39
Szkodliwe dziwolągi — r.	42
Międzykomunalne związki rolnicze — r.	42
Opieka nad zdrowiem wsi a spółdzielczość — r.	43
Spółdz. stowarzyszenia wzajemnego kredytu przy k. k. o. — r.	44
Wartość ubezpieczeń — r.	45
Opieka nad zdrowiem pracowników rolnych — r.	45
Dokoła sprawy bibliotecznej — w.	51

B) SPRAWOZDANIA, KOMUNIKATY, KRONIKA

	Nr. Nr.		Nr. Nr.
PRZEGLĄD ORZECZNICTWA.			
Wyrok Trybunału Kompetencyjnego w sprawie o właściwość władz odnośnie zwrotu kosztów leczenia ...	7	Projekt ustawy o państwowym podatku gruntowym	1
Załatwianie samodzielnie spraw przez przewodniczącego wydz. powiat.	7	Bilety skarbowe — przyjęcie tytułem kaucyj	1
Wysokość świadczeń drogowych	7	Zwalczanie żebractwa i włóczęgostwa	1
Podatek spadkowy od majątku, obciążonego dożywociem	7	Zalecenie wydawnictwa o prawie budżetowym, kasowości i rachunkowości związków samorządowych	1
Kwestjonowanie budżetu przez płatnika podatku wyrównawczego	7	Ulgi w spłacie zaległych składek na rzecz Kas Chorych i Z. U. P. U. oraz ulgi w spłacie zaległości w dodatkach samorządowych	1
Świadczenia drogowe od majątku państwowego	9	Zaopatrzenie inwalidzkie dla robotników oraz członków ich rodzin	2
Podatek od lokali letniskowych	9	Choroby o dłuższym okresie wylegania	2
Obciążenie podatkiem wyrównawczym własności ziemskiej	9	Wydawanie leków przez ubezpieczalnie społeczne	2
W sprawie opłat na budowę szkół powszechnych.	12	Dopłaty za porady lekarskie i lekarstwa	2
Zabezpieczenie robotników szpitali powiatowych na wypadek bezrobocia	12	Leczenie ubezpieczonych w szpitalach	2
Koszty pierwszego urządzenia ulicy	12	Ubezpieczenie emerytalne robotników kolei państwowych w b. dz. pruskiej	2
W sprawie uposażeń funkcjonariuszów komunalnych ...	12	Nowa procedura ubezpieczeniowa	2
„Dostawa“ materiałów drogowych	15	Przekształcenie Kas Chorych na ubezpieczalnie społeczne	2
Warunki wymiaru podatku inwestycyjnego	15	Trzeci Polski Kongres Drogowy	2
Podatek wyrównawczy od gruntów państwowych	23	Uprawnienia finansowe gminy wiejskiej o charakterze miejskim	3
Miejsce przypisów podatku dochodowego	23	Przyjmowanie bonów Funduszu Inwestycyjnego	3
W sprawie opłat kanałowych	23	Kredytowanie należności przewozu kolejną i przydziału materiałów kamiennych na drogi	3
Opłaty za czyszczenie jezdni	23	Rozrachunek Skarbu Państwa ze związkami samorząd. ...	3
ZE ZWIĄZKU POWIATÓW R. P.			
Konferencja rolnicza	2	Opłata stemplowa od odpisów, wyciągów i innych świadectw z akt stanu cywilnego	3
Udział samorządu terytorjalnego w 10% dodatku do państwowego podatku dochodowego	4	Zastosowanie jednolitych nazw kont czekowych, posiadanych w P. K. O. przez związki samorządowe	3
Wpłaty powiatowych związków samorządowych na rzecz Funduszu Pracy	4	Półsanatorja w walce z gruźlicą	3
W sprawie zmniejszenia dochodów samorządu terytorjalnego wobec postanowień nowej ustawy uposażeniowej	5	Pomoc i poparcie władz państwowych i samorząd. dla L. O. P. P.	3
Protokół z posiedzenia Rady Związku Powiatów R. P. z dn. 2 lutego 1934 r.	6	Regulamin wyborczy do zarządu gminnego	4
Okólnik w sprawie ukazania się kwartalnika „Przegląd oszczędnościowy“	16	Wymiar podatku spadkowego i od darowizn	4
Kierowanie egzekucji do powiat. funduszu emerytalnego	25	Przejmowanie gruntów na własność Państwa	4
Sprawozdanie z działalności Związku Powiatów za czas od 1.IV do 31.III.1934 r.	27	Zakłady dla niepoprawnych	4
Opłaty na rzecz Funduszu Pracy	39	Polożne	4
Zwolnienie dotkniętych klęską powodzi powiat. związków samorząd. od świadczeń pieniężnych na rzecz Funduszu Pracy	39	Udział izb rolniczych w wykonywaniu przez wojewodów nadzoru nad działalnością pow. związków samorz. w zakresie rolnictwa	4
Umarzanie danin publicznych na terenach popowodziowych przy współdziałaniu wydziałów powiatowych..	39	Dokonywanie podziału dodatków komunalnych do podatków i opłat państwowych przez kasy urzędów skarbowych	4
Zebrań Zarządu Związku Powiatów R. P.	41	Projekt ustawy o ułatwieniu spłaty zaległych składek i opłat na rzecz instytucji ubezpieczeń społecznych	5
W sprawie wstrzymania dochodzenia wiarygodności, do których mogą być zastosowane ulgi	46	Łączenie mandatu radnego gromadzkiego z urzędem soltysa lub podsoltysa	5
Egzekucja należności instytucji ubezpieczeń społecznych	46	Opłaty spółdzielni oraz członków spółdzielni na rzecz Funduszu Pracy	5
Zebrań Zarządu Związku Powiatów R. P.	49	Zmiany w postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych	6
SPRAWY BIEŻĄCE.			
Rozporz. wykon. do ustawy o częściowej zmianie ustroju samorządu teryt.	1	Rozrachunki i rozstrzyganie sporów między szpitalami publicznymi a ubezpieczalniami społecznymi	6
Regulamin wyborczy do zarządu miejskiego	1	Dokonywanie wpłat na rzecz Funduszu Pracy przez miasta wydzielone z powiat. związków samorząd. ...	6
Ustawa o ubezpieczeniu społecznym	1	Obsadzanie dróg drzewami przez Związek Strzelecki ...	6
Rejestracja spółek z ograniczoną odpowiedzialnością ...	1	Program egzaminu praktycznego dla kandydatów na sekretarzy gminnych	6
Czas pracy osób zatrudnionych w zakładach leczniczych	1	Interpretacja art. 3 ust. 1 ustawy samorządowej	7
Czas pracy pracowników ruchu tramwajów	1	Projekt ustawy o ochronie przed pożarami	7
Przerwy w pracy	1	Rozwiązanie zarządu miejskiego a członkostwo w radzie miejskiej	7
Wyplata zasiłków na wypadek bezrobocia	1	Uznanie L. O. P. P. za stowarzyszenie wyższej użyteczności	7
Choroby zawodowe	1	Kwalifikacje kandydatów na wójtów zawodowych	8
Projekt zmiany rozporz. wykonawcz. do ustawy o tymcz. ureg. fin. kom.	1	Państwowy podatek od uboju — wyjaśnienia	8
		Zajęcie w drodze egzekucji administrac. należności, wyplacanych przez Skarb Państwa i związki samorządowe dostawcom i przedsiębiorcom	8
		Obniżenie opłat od sprzedaży spirytusu i napojów alkoholowych	8

Nr. Nr.	Nr. Nr.
W sprawie poboru dodatku kryzysowego do państw. podatku od nieruchomości	15
8 Wytczne w sprawie powoływania wójtów zawodowych	16
9 W sprawie mieszkań dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych	16
9 Lokale, zajmowane na kancelarje notariuszów, nie są zwolnione od podatku od lokali	16
9 Projekt ustawy o ochronie przed pożarami i innymi klęskami w Sejmowej Komisji Administracyjnej	16
10 Podwójne opodatkowanie placów, zajętych na przedsiębiorstwa handlowe i składy towarowe	16
10 W sprawie opodatkowania placów budowlanych niezabudowanych lub niedostatecznie zabudowanych	16
10 Czy i kiedy place składowe stanowią przedmiot podatku od lokali	16
10 W sprawie zwolnienia bezrobotnych od podatku od lokali	16
10 Nadawanie wysłużonym podoficerom zawodowym wakujących w służbie samorządowej stanowisk	16
10 Ustawa o ochronie przed pożarami i innymi klęskami	16
11 Kwalifikacje sekretarzy gminnych	16
11 Instrukcje kasowo - rachunkowe dla gmin wiejskich	16
11 Dodatek samorządowy starostów powiatowych i ich zastępców z funduszków powiatowych związków samorządowych	16
11 W sprawie podstawy wymiaru podatku od lokali	16
11 Zatrudnienie bezrobotnych przy robotach samorządowych	16
11 Jednolity tekst ustawy o szczepieniu przeciwko ospie	16
11 W sprawie opieki pozazakładowej nad psychicznie chorymi	16
11 Regulowanie zaległych kosztów leczenia ubogich i kosztów opieki społecznej	16
11 Propaganda przeciwwąglicza	16
11 Podpisywanie dokumentów przez osoby upoważnione przez przełożonego gminy	16
11 Kurs dla lekarzy ośrodków zdrowia	16
11 Zapomogi z Komun. Funduszu Pożyczkowo - Zapomogowego	16
12 Z obrad rady gospodarki drzewnej	16
12 Przekazanie czynności zniesionych państwowych urzędów pośrednictwa pracy Funduszu Bezrobocia	16
12 Biura pośrednictwa pracy Funduszu Bezrobocia	16
12 Rozporz. o chowaniu zmarłych i stwierdzaniu przyczyny zgonu	16
12 Komunalny podatek od szльдów w sklepach tytoniowych	16
12 Wydawanie przez zarządy gminne zaświadczeń w związku z konwersją krótkoterminowego zadłużenia	16
12 Egzekucja należności związków samorządowych	16
13 Wysokość kosztów żywienia w aresztach gminnych	16
13 Doręczenie kart i zaświadczeń mob.	16
13 Obowiązek urzędników państw. i samorząd. zachowania w tajemnicy wiadomości o stosunkach majątkowych obywateli	16
13 Sprawozdanie statystyczne K. K. O.	16
13 Budżet i program prac Funduszu Pracy w r. 1934/35	16
14 Podniesienie niektórych miasteczek w woj. lwowskim i krakowskim do rzędu miast	16
14 Miasto Szereszewo na Polesiu — gromadą wiejską	16
14 Opłaty za prawo korzystania z urządzeń i zakładów rzeźni przez właścicieli mięsa przywozowego, podlegającego sprawdzeniu badania	16
14 Zwolnienie od opłaty stemplowej komitetów W. F. i P. W.	16
14 Udzielanie pomocy oficerom wojskowego Instytutu Geograficznego przy pomiarowych pracach polowych	16
15 Wytaczanie sporów o własność przed Trybunał Kompetencyjny w sprawach danin samorządowych	16
15 Ułatwienia spłaty zaległych składek i opłat na rzecz instytucji ubezpieczeń społecznych	16
15 Wynagrodzenie za grunty wywłaszczane na rzecz gminy	16
15 Kontrola wysokości odsetek, placonych przez K. K. O., gminne kasy pożycz. i spółdzielnie	16
15 Regulamin wyborczy do rad miejskich	16
15 Reorganizacja zarządu głównego i zarządów obwodowych Funduszu Bezrobocia	16
15 Wprowadzenie w życie na niektórych obszarach Państwa ustawy o nadzorze nad buhajami	16
15 Przyrost naturalny ludności w Polsce w 1933 r.	16
15 Sprawa wymiaru danin komunalnych za ubiegłe okresy podatkowe	16
16 Opłaty za wykonywanie czynności przy urządzeniach wodociągowo - kanalizacyjnych i wydawaniu pozwoleń na budowę oraz nadzór policyjno-budowlany	16
16 Klasyfikowanie koni taborowych na podgrupy i odnotowywanie w ewidencji	16
16 Utworzenie państwowej rady do spraw uzdrowisk	16
17 Ustawa o ochronie przyrody	16
17 Nadzór nad hodowlą koni	16
17 Opłaty za sprawdzanie mięsa pochodzącego z rzeźni eksportowych	16
17 Wymiar świadczeń drogowych w naturze	16
17 Sprawy majątkowe ogółu członków gromady	16
17 Wyjaśnienie regulaminu wyborczego do rad miejskich „Święto lasu“	16
18 Ogłaszanie okólników, dotyczących zakresu działania samorządu terytorjalnego	16
18 Pociąganie do odpowiedzialności karno - administracyjnej posłów i senatorów	16
18 Korespondencja zagraniczna gmin wiejskich i miast niewydziałonych	16
18 Postępowanie przy rozstrzyganiu spornych roszczeń natury prawno - majątkowej, wynikających ze stosunku służbowego urzędników samorząd.	16
18 Podział powiatów na gminy w województwach południowych i zachodnich	16
18 Kwalifikacje sekretarzy gminnych	16
18 Djeły oraz zwrot kosztów przejazdu	16
19 Wydobywanie dokumentów z Z. S. R. R.	16
19 Korespondencja zagraniczna gmin wiejskich i miast niewydziałonych z obywatelami państw obcych i instytucjami zagranicą	16
19 Projekt meljoracji Polesia	16
19 Wyłączenie gminy wiejskiej Tyszyca z pow. Sokalskiego	16
19 Zmiana granic powiatów Horodeńskiego i Kołomyjskiego	16
19 Dobrowolne ubezpieczenie na wypadek choroby i macierzyństwa	16
19 Ordynacja podatkowa	16
20 Regulamin wyborczy do rad miejskich — wyjaśnienie	16
20 Zmiany w ubezpieczeniu pracowników umysłowych	16
20 Czy pracownik miejskiej K. K. O. podpada pod postanowienia art. 5 ustawy samorządowej	16
20 Wzór miejscowych przepisów o zaopatrywaniu ludności w wodę oraz o usuwaniu nieczystości i wód opadowych	16
20 Ustawa o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chłownej i owiec	16
21 Wyłączenie członka wydziału powiat. w sprawach dyscyplinarnych	16
21 Stosowanie art. 9 ustawy samorządowej do komisji rewizyjnej	16
21 Odnowienie składu zarządów miejskich na obszarze woj. zachodnich	16
22 Zmiana rozporz. wykonawczego do ustawy o tymcz. uregulowaniu finansów kom.	16
22 Opłaty na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża	16
22 Opinie gminy w sprawach obywatelstwa polskiego	16
22 Charakter stosunku służbowego osób, objętych art. 117 ustawy samorząd.	16
22 Korzystanie z sąsiedniej nieruchomości przy wykonywaniu robót budowlanych nakazanych przez władze	16
24 Koszty wykonania orzeczeń karno - administracyjnych	16
24 Poświadczanie zamieszkania dla osób, korzystających z ulg kolejowych przez zarządy miejskie i gminne	16
24 Zaopatrzenie emerytalne prowizorycznych funkcjonariuszów państwowych	16
24 Opłaty w gimnazjach samorządowych	16
25 Kredyty budowlane w B. G. K.	16
26 Regulamin wyborczy do zarządu miejskiego	16
26 Zmiana granic powiatów	16
26 Czas ochronny dla niektórych zwierząt łownych	16
26 Powołanie członków stanisławowskiego wydziału wojewódzkiego	16

	Nr. Nr.		Nr. Nr.
Powołanie wojewódzkiej komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na sekretarzy gminnych wojew. krakowskiego	26	Czy członek zarządu gminy, zajmujący płatne stanowisko z wyboru może złożyć mandat w toku postępowania dyscyplinarnego	36
Powołanie wojewódzkiej komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na sekretarzy gminnych wojew. wołyńskiego	26	Powołanie wojew. komisji egzaminacyjnej dla egzaminowania kandydatów na sekretarzy gminnych	36
Nowe rozp. M. S. Wewn. o meldunkach i ks. ludności	27	Komisja Samorządowych Prac Kodyfikacyjnych	37
W sprawie komunalnego podatku od psów	28	Podatek od psów	37
Ulgi dla nowowznoszonych budowli	28	Zwolnienie od podatku komunalnego materiałów, przeznaczonych do budowy dróg	37
Pierwszeństwo kawalerów orderu „Virtuti militari“ przy obsadzaniu urzędów państwowych i samorządowych	28	Oplaty od kin na rzecz Funduszu Pracy i na rzecz Polsk. Czerw. Krzyża	37
Opinowanie projektów większych zakładów użyteczności publicznej	28	Czy § 4 wzorowego regulaminu komisji rewizyjnej rady powiat. w opracowaniu Związku Powiatów jest sprzeczny z ust. 3 art. 62 ustawy samorz. z 23.III. 1933 r.	37
Ustawa o spółdzielniach	28	Podstawa obliczenia dodatku samorząd. dla wicestarosty	37
Regulamin komisji rewizyjnej rady powiat. i instrukcja w sprawie przeprowadzenia rewizji przez komisję rewizyjną	29	Obowiązek podawania uchwał magistratu do wiadomości rad miejskich	37
W sprawie szczegółowego programu egzaminów dla kandydatów na sekretarzy gminnych	29	Podniesienie stanu sanitarnego szkół	37
Rozciągnięcie przepisów policyjno - budowlanych dla gmin miejskich na niektóre osiedla gmin wiejskich na obszarze wojew. krakowskiego	29	Kompetencje przełożonych gmin i magistratów w sprawach budowlanych	37
Wpłaty na rzecz Funduszu Pracy	29	W sprawie partactwa lekarskiego	37
Zakres działania podsekretarza stanu	30	Pożyczki obligacyjne w dołarach	37
Odciążenie N. T. A.	30	Zmiany przepisów o organizacji i zakresie działania władz admin. og.	38
Warszawski rynek mięsny	31	Obrona przeciwoleńcza i przeciwigazowa	38
Wystawianie zaświadczeń do wniosków o przyznanie prawa ubogich w postępowaniu sądowym	31	Podział gmin na gromady w woj. południowych i zachodnich	38
Podział powiatów na gminy wiejskie w wojew. zachodnich i południowych	31	O opłatach na rzecz Funduszu Pracy	38
Zmiana granic wojew. krakowskiego i lwowskiego	31	Projekt obniżenia opłat radjofonicznych dla mieszkańców wsi	38
Zmiana granic powiatów	31	Dodatkowe wynagrodzenie prezydentów miast, wiceprezydentów, burmistrzów i zawodowych wiceburmistrzów	38
Pożyczka Narodowa	31	Regulamin wyborczy do rad gromadzkich	39
W sprawie wpłaty na rzecz związków samorz. dodatku do podatków państw. od spożycia, zużycia wzgl. produkcji	32	Prawo o postępowaniu wywłaszczeniowym	40
Wyjaśnienie w sprawie regulaminu wyborczego do zarządów miejskich	32	Regulamin wyborczy do rad powiatowych — wyjaśnienie	40
Rozliczenie z gminami z tytułu zniesienia obszarów dworskich i zasady uregulowania sprawy gruntów dotacyjnych, przydzielonych przez b. komisję kolonizacyjną	32	Sposób zabudowania terenów górskich	40
W sprawie wpłacania do właściwych kas skarbowych państw. podatku dochodowego od uposażeń służbowych	33	Zebrań Rady Związku Związków K. K. O.	41
Oplata przesyłek pocztowych, których zawartość nie odpowiada napisowi „na wezwanie urzędowe“	33	Kongres K. K. O. woj. centralnych i wschodnich	41
Opieka społeczna nad obywatelami, którzy nie mają w żadnej gminie prawa do opieki trwałej	33	Zarządzenie w sprawie wykonywania dozoru nad mięsem i przetworami mięsnymi	41
Kursy administracji samorządowej w Lublinie i Tarnopolu	33	Organizacja obchodu „Dnia Oszczędności“	42
Kształcenie się pracowników samorządowych metodą korespondencyjną	33	Regulamin wyborczy do rad gromadzkich — wyjaśnienie	42
Opieka społeczna w liczbach	33	Rozpowszechnianie radja na wsi	42
K. K. O. woj. centralnych i wschodnich w 1933 r.	33	Powołanie wojewódzkich komisji egzaminacyjnych dla egzaminowania kandydatów na sekretarzy gminnych	42
Interpretacja przepisów wzorowego statutu emerytalnego	34	Projekt rozporządzenia o poprawie gospodarki i finansów komunalnych	43
Zakładanie urządzeń telefonicznych	34	Związek Rewizyjny Samorządu Terytorjalnego	43
Wykonywanie dozoru nad artykułami żywności i przedmiotami użytku	34	Ulgi w spłacie zaległości podatkowych	43
Przepisy, dotyczące gminy wiejskiej	34	Rozporządzenie Prezydenta z zakresu finansów i gospodarki związków samorządowych	44
Podział gmin wiejskich na gromady w woj. południowych i zachodnich	34	Rozporządzenia oddłużeniowe	44
Udział samorządów w kredytach bankowych	34	Zmiany w ubezpieczeniu społecznym	44
Regulamin wyborczy do rad powiatowych	35	Połączenie Funduszu Bezrobocia z Funduszem Pracy	44
Pomoc fachowa przy budowie szkół powszechnych	35	Zmiany przepisów o prowadzeniu przemysłu kominarskiego	44
Zwalczanie żebractwa i włóczęgostwa nieletnich	35	Rada Spółdzielcza	44
Komunalne opłaty administracyjne za udzielanie władzom skarbowym informacji adresowych	35	Orzecznictwo dyscyplinarne wydziałów powiatowych	44
Postępowanie przy ściąganiu danin publicznych	35	Enuncjacje Rządu o sprawach samorządu terytorjalnego	45
Nielegalny handel zwierzyną	35	Zniesienie udziału związków samorząd. w 10% dodatku do niektórych podatków i opłat stemplowych oraz w dodatku kryzysowym do państw. podatku dochodowego	45
Przesyłanie zapytań do rejestru skatanych na ustalonych formularzach	35	Zmiany przepisów o monopolu spirytusowym i o sprzedaży napojów alkoholowych	45
Obowiązkowe zgłaszanie zachorowań na twardziel	35	W sprawie obniżenia kar za zwłokę i odsetek za odroczenie przy spłacie podatków państwowych	45
K. K. O. woj. południowych w 1933 r.	35	Interpretacja postanowień w sprawie kwalifikacji sekretarzy gmin.	45
Jednolite teksty ustaw podatkowych	36	Interpretacja postanowień zawartych w art. 5 ust. (2) i (3) ustawy samorządowej	46
Wykładnia niektórych postanowień ustawy samorząd. i II rozporz. wykonawczego	36		

Dyspensa od wymogu władania językiem polskim w piśmie, jako warunku wybieralności na sołtysa i podsołtysa	46
Regulamin wyborczy do wydziałów powiatowych	46
Regulamin wyborów sołtysa i podsołtysa dla terenu województw południowych i zachodnich	47
Ulgi w opłatach targowych i ubojowych dla ludności rolniczej dotkniętej klęską powodzi	47
Egzekucja opłat za korzystanie z dobra gminnego w woj. południowych	47
Wybory członków wydziałów powiatowych	48
W sprawie przysięgi przełożonych gmin	48
Wykładnia art. 3 dekretu o tymcz. ordyn. powiat.	48
Dodatek komunalny dla pracowników samorządowych... ..	48
Wymiar dopłat za nadmierne zużycie dróg.....	48
Wybory sołtysów i podsołtysów, delegatów od gromad nieposiadających rad gromadzkich oraz rad gminnych gmin jednowioskowych	48
Wojewódzkie komisje egzaminacyjne dla kandydatów na sekretarzy gm.	48
Wykorzystanie zwołania zebrania wyborczego rady pow. dla załatwienia innych spraw	48
Sprawy pieczy o zdrowe mięso należą do własnego zakresu działania związków samorządowych	48
Podatek od zbytku mieszkaniowego od lokali reprezentacyjnych i służbowych	48
Rozpowszechnianie radja na wsi	48
Ulgi w podatku od kin	48
Stosowanie się samorządów do norm Polskiego Komitetu Normalizac.	49
Uprawnienia rządowe na wytwarzanie, przetwarzanie, przesyłanie lub rozdzielanie energii elektrycznej.. ..	49
Uznanie stowarzyszenia „Towarzystwo Pop. Budowy Publ. Szkół Powsz.“ za stowarzyszenie wyższej użyteczności	49
Komitet organizacji drobnych gospodarstw wiejskich... ..	49
Posiedzenie Rady Związków K. K. O.....	49
Walne Zgromadzenie Centralnego Towarzystwa Organizacji i Kółek Roln.	49
Rozrachunek pomiędzy Skarbem Państwa a związkami samorządowymi	50
Regulamin wyborczy do zarządu gminnego dla woj. południowych i zachodnich	50
Regulamin wyborczy do rad gminnych dla wojew. południowych i zachodnich	50
Rozporządzenie wykonawcze do dekretu o poprawie gospodarki samorządowej	51
Ustawa o zapobieganiu i zwalczaniu chorób zakaźnych.. ..	51
Projekt ustawy o pielęgniarstwie	51
Inauguracyjne posiedzenie Centr. Komisji Oszczędnościowo - Oddłużeniowej dla samorządów	51
Zapomogi z Komunalnego Funduszu Pożyczkowo - Zapomogowego	51
Oświadczenie Min. W. R. i O. P. w sprawie ustawy bibliotecznej	52
Urzędy rozjemcze do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich	52
Ułatwienia w spłacie zaległości podatkowych	52
Konwersja wierzytelności posiadaczy gospodarstw wiejskich	52

Pozatem, w tym dziale w każdym numerze były umieszczone informacje z działalności samorządu terytorjalnego.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Zadłużenie związków samorządowych w Niemczech.....	4
Wydatki gmin na utrzymanie bezrobotnych w Niemczech	4
Potrzeby drogowe w Niemczech	4
Granice gospodarczej działalności związków samorządowych w Niemczech	12
Budowa schronisk dla bezdomnych w Niemczech.....	12
Dotacje na przebudowę i remont	12
Ochotnicze drużyny pracy w Niemczech	12
Praca przymusowa bezrobotnych kobiet w Niemczech... ..	12
Budownictwo mieszkaniowe w Niemczech	12
Rok pobytu na wsi dla dzieci z miast po ukończeniu szkoły powsz. w Niemczech	12
Ustawa o utworzeniu niemieckiego związku gmin.....	13
Z Rzeszy Niemieckiej	19
Modyfikacje oszczędnościowe ustawodawstwa opieki społecznej we Francji	20
Organizacja służby weterynaryjnej we Francji.....	20
Studia komunalne we Francji.....	21
Służba społeczna a lecznictwo i szpitalnictwo w Belgji.. ..	21
Nowe prawodawstwo drogowe w Niemczech — M. Wl. Nestorowicz	23
Organizacje opieki społecznej we Francji — St. Waśkiewicz	24
Spółdzielnie zdrowia w Jugosławji — K. Wyszomirski.. ..	26
Opieka społeczna we Francji — S. Waśkiewicz.....	35
Ustawa sanitarna Rzeszy Niemieckiej.....	46
Zadłużenie niemieckich przedsiębiorstw komunalnych... ..	46
Opieka społeczna nad emigrantami, obywatelami Rzeszy Niem.	46
Liczba samochodów w Niemczech	46

ZE ZRZESZENIA SAMORZĄDÓW POWIATOWYCH.

Zawiadomienie o Walnem Zebraniu Zrzeszenia	16
Sprawozdanie z Walnego Zebrania Zrzeszenia.....	22
Wyrób waty ze lnu	32

WIADOMOŚCI GOSPODARCZE.

W każdym numerze.	
PORADY W SPRAWACH SAMORZĄDOWYCH I OGÓLNO-ADMINISTRACYJNYCH.	
W każdym numerze.	

PRZEGLĄD WYDAWNICTW.

Nr. Nr. 30, 31, 33, 34, 35, 38, 39, 42, 43, 47, 49, 50, 52.

WYDAWNICTWA NADEŚLANE.

Nr. Nr. 1, 4, 5, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 43, 44, 45, 47, 48.

KOMUNIKATY I NOTATKI RÓŻNE.

Nr. Nr. 5, 6, 7, 10, 11, 27, 29, 35, 37, 52.

